

๒๗๔ . ๑๔๖๒๓
๖ ๖๓๑๗
๖.๓

การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชนในจังหวัดนครปฐม

ปริญญานิพนธ์
ของ
จุฑารัตน์ จินประชา

๑๘ ส.ค. ๒๕๓๙

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ ๕๓๑๔

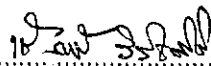
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม



.....ประธาน

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เถวัลย์)



.....กรรมการ

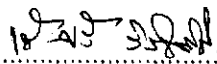
(รศ.เชิขรศรี วิวิธศิริ)

คณะกรรมการสอบ



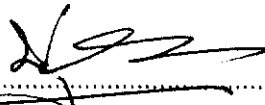
.....ประธาน

(รศ.ดร.เสาวนีย์ เถวัลย์)



.....กรรมการ

(รศ.เชิขรศรี วิวิธศิริ)



.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รศ.ดร. ปฐม นิคมานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ



.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ...10... เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง เนื่องด้วยการแนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย รองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธศิริ ซึ่งเป็นประธาน และ
กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ กรรมการ
สอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวคิดและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำ
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประสิทธิ์ เชิดชู อาจารย์ชะม้าย ทองสวัสดิ์ อาจารย์ลักขณา
นักร้อง ที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ตรวจ แก้ไขความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม
เพื่อทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณ หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ/
กิ่งอำเภอ ทุกอำเภอในจังหวัดนครปฐม ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนทุกคน
และข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ครูการศึกษานอกโรงเรียนทุกคน ของศูนย์บริการการศึกษา
นอกโรงเรียนอำเภอสามพราน ที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้ง
กลุ่มผู้นำชุมชนที่ได้ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนเพื่อน ๆ นิสิตวิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ภาคพิเศษ รุ่น 2 พี่ น้อง และเพื่อนร่วมงานที่คอยให้กำลังใจ และแรงใจ
ให้เกิดความสนใจในการทำปริญญานิพนธ์สำเร็จด้วยดีคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูชีพ และคุณณัฐศิริ
ฉิมวงษ์

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ เป็นเครื่องสักการะบูชาแด่
พระเดชพระคุณ พระธรรมมหาวิราวุธธร เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง พระคุณบิดา มารดา ตลอดจน
ครูอาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอน และให้ความรู้ต่าง ๆ อันเป็นการวางรากฐานทางการศึกษา
แก่ผู้วิจัย

จุฬารัตน์ จินประชา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	8
กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน	13
ผู้นำชุมชน	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
สมมติฐานการวิจัย	25
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	35
ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน	37
ตอนที่ 3 วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	44
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวังในการมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน	55
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	59
กลุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	60
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	75
- ภาคผนวก ก. หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์	76
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ	78
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	80
ภาคผนวก ง. ตารางผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ของจำแนกแต่ละด้านและรายคู่	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย	142

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ขนาดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มผู้นำชุมชน แยกตามหน้าที่การปกครอง	27
2	ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะ	36
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยรวมและรายด้าน	37
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	38
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ	40
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	42
7	ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน จำแนกตามอายุ	44
8	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน จำแนกตามอายุโดยรวมและรายด้าน	45
9	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารจำแนกตามอายุเป็นรายคู่	46
10	ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	47

11	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชนจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	48
12	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่	49
13	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่	50
14	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่	51
15	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยรวมจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่	52
16	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงานโดยรวมและรายด้าน	53
17	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน จำแนกตามการเข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่นโดยรวมและรายด้าน	54
18	ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค ในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน	55
19	ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน	57
20	ค่าความถี่ของความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน	58

21	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ จำแนกตามอายุ	91
22	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ เรื่อง ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสาร และแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	94
23	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ เรื่อง ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจายข่าว โดยแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	95
24	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ จำแนกตามอายุ	96
25	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	99
26	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง ประชุมวางแผนจัดการศึกษาสายอาชีพในพื้นที่ จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	100
27	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง นำโครงการจัดการศึกษาสายอาชีพเข้าร่วมในแผน พัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	101

28	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ	102
29	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ-ส่งหนังสือพิมพ์รายวัน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	106
30	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุเป็นรายคู่	107
31	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาสายสามัญ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	108
32	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาสายสามัญ เรื่อง ติดต่อหาอาสาสมัครม ทำการสอน ผู้ไม่รู้หนังสือ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาเป็นรายคู่	112
33	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาสายสามัญ เรื่อง เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีขึ้น ในพื้นที่ความรับผิดชอบ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	113
34	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	114

35	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	117
36	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสายอาชีพสำหรับ ประชาชนที่ต้องการมีรายได้เสริม หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือ พัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	118
37	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	119
38	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร เรื่อง ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้จักและเข้าใจบริการใน แหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	123
39	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร เรื่อง ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการ แหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตาม วุฒิทางการศึกษา	124
40	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	125

41	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	128
42	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	130
43	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษา สายสามัญ จำแนกตามการเข้าเรียน และยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ ผู้นำท้องถิ่น	133
44	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ จำแนกตามการเข้าเรียน และยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ ผู้นำท้องถิ่น	136
45	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร จำแนกตามการเข้าเรียน และยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ ผู้นำท้องถิ่น	139

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เนื่องจากกระบวนการทางการศึกษา ได้มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการดำรงวิถีชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น และส่งผลไปยังคุณภาพชีวิตของประชากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาต่างเร่งดำเนินการขยายการศึกษาในหลายรูปแบบ เพื่อบริการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมกว้างและทั่วถึง มีทั้งการจัดการศึกษาภาคบังคับ การศึกษาต่อเนื่องทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเตรียมประชากรในสังคม ให้มีความพร้อมที่จะรับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยจัดให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สำหรับประเทศไทยจากการสำรวจ ของสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพบว่า มีประชากรถึง 15 ล้านคน จาก 59 ล้านคนที่ยังอยู่ในสภาพยากจนซึ่งมีรายได้น้อยต่อคนต่อเดือนเพียง 300-400 บาท ในขณะที่รายได้น้อยของประชากรทั้งประเทศเดือนละ 4,000-5,000 บาท แสดงให้เห็นว่ายังมีประชากรถึง 25 เปอร์เซ็นต์ของประเทศที่ยังมีคุณภาพชีวิต ไม่ดีเพียงพอ นอกจากนี้ในการจัดสัมมนาของสภาพัฒน์เรื่องแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศไทย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้ระดมความคิดเห็นจากบุคคลกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 1,500 คน ทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องพัฒนาคนเป็นหลักโดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 3 ประการ คือ ประการแรกให้ความสำคัญต่อการลงทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพของคนในทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกกลุ่มอายุ เพื่อให้คนมีทางเลือกในชีวิตและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ประการที่สอง ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเครือข่ายด้านการคมนาคมสื่อสารเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร อันเป็นประโยชน์ต่อการปรับตัวของประชาชนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประการสุดท้าย คือ ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของคนในกระบวนการพัฒนา (สมใจ ทองเรือง, 2538:28-29)

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบท ผู้รับบริการมีตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ แนวการดำเนินการ ได้เน้นและส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสรับการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะขั้นพื้นฐาน การได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์และมีการฝึกทักษะที่มีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพโดยมุ่งหวังให้ประชาชนในชนบทได้มีสภาพที่พออยู่พอกินมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง ตลอดจนเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมและสามารถใช้บริการที่รัฐจัดสรรไปให้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐบาล ก็คือนโยบายการกระจายอำนาจ กระจายรายได้ กระจายโอกาสต่าง ๆ ในการพัฒนาประเทศชาติสู่การปกครองในระดับท้องถิ่น ให้ชุมชนได้มีโอกาสกำหนดเส้นทางพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้ โดยเฉพาะในระดับตำบล บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่ที่จะดำเนินการในสิ่งเหล่านี้ ก็คือ ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล รวมทั้งกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้าน (บุญมา, 2538:68-69) และรัฐบาลมีนโยบายการศึกษาโดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาคนในฐานะเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนาทั้งปวง สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2538: 8)

จะเห็นว่า การพัฒนาหมู่บ้านตามที่รัฐบาลวางนโยบายนั้น ไม่มีทางสำเร็จได้ ถ้าไม่ใช้ผู้นำในระดับท้องถิ่นเป็นหลัก เพราะคนในหน่วยงานรัฐบาลไม่ใช่คนในพื้นที่ จึงไม่รู้ปัญหา เมื่อมาแก้ปัญหาจึงไม่ค่อยสำเร็จ สำหรับในส่วนของผู้นำท้องถิ่นก็เช่นกัน ควรมีการเสียดสีตัวเองถ้าประเทศไทยมีผู้นำที่ยอมเสียดสีตัวเองเพื่อส่วนรวม รับรองว่าประเทศไทยต้องเจริญก้าวหน้ากว่าที่เป็นอยู่อย่างแน่นอน ดังนั้น การพัฒนาและการแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น ควรจะใช้ผู้นำในระดับท้องถิ่น เพราะรู้ปัญหาเป็นอย่างดี (ทีมข่าวการศึกษาบ้านเมือง, น.ป.ป. : 190)

ในปี พ.ศ.2537 กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ประกาศจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ให้มีฐานะเป็นสถานศึกษามีหน้าที่จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชน โดยมีการสร้างเครือข่าย และระดมสรรพกำลัง ในชุมชนมามีส่วนร่วม

ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน มีความมุ่งหวัง ที่จะให้เกิดการพัฒนา งานการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีชุมชนเป็นฐาน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2536:66) และหัวใจของการพัฒนาแบบยั่งยืนก็คือการพัฒนาองค์กรชุมชน และกระบวนการเรียนรู้ ของประชาชนพร้อมกันไป (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2537:1) ดังที่ ชาติชาตรี โยธิตา (2539 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษานอกระบบที่ดี คือ การจัดการศึกษา ที่สามารถทำให้ประชาชนทุกคน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งหมายความว่า ทุกคน จะมีโอกาสได้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาประกอบกับการปฏิบัติที่สำคัญ ในอนาคตอีกประการหนึ่ง ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้วางแนวทางไว้ คือ การกระจายอำนาจ โดยในอนาคตจะ กระจายงาน ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ให้องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำแทน สืบเนื่องจาก อบต. มีความรู้เรื่องการศึกษาในท้องถิ่นดีกว่า โดยที่ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ทำหน้าที่สนับสนุนอยู่ข้างหลัง (นางนวล. 2538: 5 - 9) ดังนั้น การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน จำเป็นต้องอาศัยประชาชนในชุมชน และผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพราะชุมชนย่อมรู้เข้าใจปัญหา และความต้องการของ ชุมชนดีที่สุด เริ่มตั้งแต่ค้นหาสำรวจและเก็บข้อมูลการวางแผน การดำเนินกิจกรรม การติดตามและประเมินผล

การดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนครปฐม ของศูนย์ บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 6 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ พบว่า ได้มีการ สร้างเครือข่าย และระดมสรรพกำลัง จากผู้นำชุมชนในพื้นที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมใน การดำเนินงานด้านจัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยดำเนินการติดต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีการรายงานติดตามประเมินผลว่า ผู้นำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด ประกอบกับผู้วิจัยปฏิบัติราชการอยู่ในพื้นที่ จังหวัดนครปฐมอยู่แล้ว จึงมีแรงจูงใจที่จะทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ จะช่วยให้มองเห็นสภาพของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของ ผู้นำชุมชนในจังหวัดนครปฐม ถ้าผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากและดำเนินการได้ผลดี จะได้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน ให้สามารถดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นการนำร่องสู่จังหวัดอื่นๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน คือ ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ตามตัวแปร ด้านอายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น
3. เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง แนวทางของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ของผู้นำชุมชน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนจัดกิจกรรมพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทาง ในการส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม และเป็นเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่
3. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับบทบาทและความต้องการของผู้นำชุมชน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. พื้นที่ การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาในพื้นที่จังหวัดนครปฐม ซึ่งมี 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม นครชัยศรี สามพราน บางเลน กำแพงแสน ดอนตูมและพุทธมณฑล
2. ประชากร ประชากรสำหรับการศึกษาค้นคว้าได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน ซึ่งมีกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทุกอำเภอในจังหวัดนครปฐม จำนวนรวมทั้งสิ้น 2,784 คน

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษารั้งนี้ ได้มาโดยใช้ตารางสุ่มแบบหลายชั้น (Multistage Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ Tara Yamane ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง 300 คน

4. ตัวแปรที่จะศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะของผู้นำชุมชน ซึ่งจะศึกษาในตัวแปรต่อไปนี้

4.1.1 อายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

4.1.1.1 ต่ำกว่า 35 ปี

4.1.1.2 ตั้งแต่ 35-45 ปี

4.1.1.3 ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

4.1.2 วุฒิทางการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

4.1.2.1 ชั้นประถมศึกษา

4.1.2.2 ชั้นมัธยมศึกษา

4.1.2.3 ชั้นอุดมศึกษา

4.1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

4.1.3.2 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

4.1.4 การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น

แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1.4.1 เข้าเรียน

4.1.4.2 ยังไม่เข้าเรียน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ

4.2.1 ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ

4.2.2 ด้านการศึกษาสายอาชีพ

4.2.3 ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน หมายถึง การที่ผู้นำชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสำรวจและเก็บข้อมูล การวางแผน การดำเนินงานและการประชาสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผล ในกิจกรรมการศึกษา 3 ด้านดังนี้

1.1 ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ หมายถึง กิจกรรมการให้บริการความรู้พื้นฐาน จัดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้นำชุมชนและประชาชน ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ได้แก่ การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

1.2 ด้านการศึกษาสายอาชีพ หมายถึง กิจกรรมการจัดการศึกษาด้านอาชีพ แก่ประชาชนที่ขาดโอกาสได้เห็นช่องทางทำมาหากิน หรือพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่เดิม ให้มีความเจริญก้าวหน้า เช่น กลุ่มสนใจ กลุ่มพัฒนาอาชีพ วิชาชีพพระยะสัน การจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) การจัดการศึกษาหลักสูตร ปวช.ทางไกล

1.3 ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง กิจกรรมจัดเพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พัฒนาตนให้มีความรู้เท่าทันกับเหตุการณ์ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มีข้อมูลที่สมบูรณ์มาก ใช้ในการตัดสินใจต่าง ๆ กิจกรรมที่จัด ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจาย ข่าวสารหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นในระดับตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งมีตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

2.1 กำนัน เป็นผู้ปกครอง และดำเนินกิจการทั้งหลาย ของตำบล เป็นผู้ประสานงานประสานประโยชน์ ระหว่างราษฎรในตำบล หมู่บ้านกับทางราชการ เข้าด้วยกัน กำนันเป็นตำแหน่งที่ได้มาโดยการเลือกตั้ง

2.2 สารวัตรกำนัน เป็นตำแหน่งที่มีลักษณะงาน เสมือนผู้ช่วยกำนันหรือเลขานุการของกำนัน และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ปกครองหมู่บ้าน ปฏิบัติหน้าที่อำนวยความสะดวกและความสงบเรียบร้อยแก่ประชาชนในหมู่บ้านของตน ป้องกันทุกข์ภัยของชาวบ้าน

ในเรื่องต่าง ๆ รักษาผลประโยชน์ ทำนุบำรุงสิ่งสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี จัดทำบัญชีสำมะโนครัวของลูกบ้านให้ถูกต้องอยู่เสมอ รวมทั้งนำข่าวทางราชการไปแจ้งให้ลูกบ้านทราบและปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือนโยบายของทางราชการ

2.4 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีอย่างน้อยหมู่บ้านละ 2 คนแบ่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ มีหน้าที่ช่วยเหลือ ผู้ใหญ่บ้าน ปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และอาจให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ในกิจการต่าง ๆ ได้

3. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้นำชุมชนได้เข้ารับตำแหน่ง และปฏิบัติหน้าที่ อยู่จนถึงเวลาปัจจุบัน

4. โครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น หมายถึง โครงการที่กรมการศึกษา นอกโรงเรียน ได้จัดทำขึ้นเพื่อเชิญชวนให้ผู้นำท้องถิ่นที่มีความรู้ ระดับ ป.4 หรือความรู้ ในระดับอื่น ๆ เข้าเรียนการศึกษาสายสามัญ ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในระดับประถมศึกษา (ป.6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เพื่อเพิ่มเติมความรู้ นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. ผู้นำชุมชน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สำนักงานแรงงานระหว่างชาติ (International Labour Office, 1971:7) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า "การมีส่วนร่วมหมายถึง ความร่วมมือ (Cooperating) การมีส่วนร่วมในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งรวมถึงความรับผิดชอบ"

รีคเดอร์ (Reeder, 1974:50) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า "การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมถึง การมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม"

องค์การสหประชาชาติ (UNITED NATION, 1975:4) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ และเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ คือ เป็นการกระทำโดยสมัครใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคม และการจัดสรรทรัพยากร

เออร์วิน (Ervin, 1976:138) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมาย ของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชน แก้ไขปัญหาร่วมกัน การใช้วิทยาการที่เหมาะสม ให้การสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen and Uphoff, 1977:7-9) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควบคุมกับเรื่องผลประโยชน์ และ

การประเมินผลในกิจกรรมการพัฒนาของประชาชน

ยาดาฟ (Yadav.1980:87) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึง การร่วมมือของประชาชน ด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ซึ่งกระบวนการความร่วมมือของประชาชนนั้น ต้องมีความรู้สึกดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมในการตัดสินใจตกลงใจ
2. การเข้าร่วมในการดำเนินการของแผนและโครงการพัฒนา
3. การเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการ และแผนงาน

ของการพัฒนา

4. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

ไวท์ (White. 1982:18) ได้ให้คำจำกัดความ การมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 4 มิติด้วยกัน มิติที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำอย่างไร มิติที่สอง คือ การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติการตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สาม คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และมิติที่สี่ คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ยัวณณ์ วุฒิเมธี (2526:25) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น เป็นแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ของการพัฒนาชุมชนที่จะนำประชาชนให้เกิดความศรัทธาในตัวเอง (Self-Reliance) ความเชื่อมั่นในตัวเอง (Self-confidence) และความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) และยังเน้นการดำเนินงานต่าง ๆ ในชุมชนซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถและประสิทธิภาพในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ไพรัตน์ เคชะรินทร์ (2527:36-38) ได้เสนอความหมายและหลักการสำคัญเรื่อง นโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกัน ในเรื่องต่อไปนี้ ให้บรรดตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

ตลอดจนความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหาดลลจนสนองความต้องการของชุมชน

4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมจัดหรือปรับปรุง ระบบบริหารงานพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ร่วมลงทุน ในกิจกรรมโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ

ส่วน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527:2) ได้ทำการสรุปมติและข้อเสนอแนะ จากการประชุมเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน:นโยบายและกลวิธี ในระหว่างวันที่ 10 - 12 กุมภาพันธ์ 2527 ณ โรงแรมสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งจัดโดยศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดลร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข โดยให้คำจำกัดความการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชน พัฒนาขีดความสามารถของตนเอง ในการจัดการควบคุมการใช้ การกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม ในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจ ในการกำหนดชีวิตของตนเองเป็นตัวของตัวเอง

สำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นคำที่ ไม่อาจกำหนดนิยามความหมายเดียวที่ครอบคลุมได้เพราะ ความหมายของ

การมีส่วนร่วม อาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ หรือแม้แต่ในประเทศเดียวกันก็ตาม หากจะให้เข้าใจชัดเจนแล้ว การนิยามความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีลักษณะจำกัดเฉพาะในระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหนึ่ง ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว ได้ขยายความการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่า ครอบคลุมประเด็นดังนี้ (ปรัชญา เวสารัชช์, 2528:3-5)

1. การมีส่วนร่วม สะท้อนการเข้าเกี่ยวข้อง โดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่กระบวนการพัฒนา และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนา ตลอดจนเอื้อให้ ได้รับประโยชน์ จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

1.2 การแบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

1.3 การตัดสินใจเพื่อกำหนด เป้าหมาย นโยบาย การวางแผน และดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2. การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยง ระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรง และทรัพยากรเพื่อพัฒนา กับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรงดังกล่าว กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ไม่ว่าระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับชาติจะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับประโยชน์ที่ได้

3. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญ ในการประกันให้เกิด กระบวนการพัฒนา ที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน อคิน รพีพัฒน์ (2527:320) ได้ให้ความหมาย ของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนไว้ว่า "การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายความว่า ให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้ที่ทำทุกอย่าง ไม่ใช่เรากำหนดไปแล้วว่า ให้ประชาชนเข้าร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่คิดขึ้นมา"

จิรวัดน์ นิเจนตร (2528:42-43) ได้ให้ความหมาย ของการมีส่วนร่วม ของประชาชน (People's Participation) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้อง หรือ ผูกพันกับกิจกรรมสาธารณะในทุกระดับของการตัดสินใจ ทั้งในด้านการเมือง บริหาร เศรษฐกิจและสังคม การร่วมกันปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชน

ประพนธ์ ปิยรัตน์ (2534:3) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของคนที่อยู่ร่วมกันในชุมชน ในการวางแผนการดำเนินงานและ การควบคุมโดยอาศัยทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์ด้วยการพึ่งพาตนเองของท้องถิ่น

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะพบว่า ความหมายของ " การมีส่วนร่วม ของประชาชน" นั้น ถูกตีความไปในความหมายต่างๆ กัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพความคิด ความเชื่อถือและความยึดมั่น (Value Judgement) ของแต่ละบุคคล แต่ละหน่วยงาน แต่ละองค์การ ทั้งยังขึ้นอยู่กับกาลเวลา และยุคสมัยอีกด้วย อย่างไรก็ตามความหมายของ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่แท้จริงนั้น น่าจะเป็นความหมายดังที่ ภูมิธรรม เวชยชัย (2527:33) ได้กล่าวไว้ว่า หมายถึงการที่ชาวบ้านได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเอง โดยชาวบ้าน หรือกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ได้จัดขึ้นโดยชาวบ้าน ซึ่ง หมายถึง ทั้งคณะกรรมการหมู่บ้านและชาวบ้าน เป็นผู้เข้าร่วม โดยการรับฟัง เสนอ ความคิดเห็น ชักถาม ตัดสินใจวางแผนปฏิบัติรับประโยชน์ ตลอดจนประเมินผลกิจกรรม

สุจินต์ ดาววิระกุล (2527 : 37) ได้แบ่ง รูปแบบต่าง ๆ ของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาไว้ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
- 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้ทรัพยากร
- 4) การมีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
- 5) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 6) การมีส่วนร่วมในการคิดหาวิธีแก้ปัญหา
- 7) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 8) การมีส่วนร่วมในการประชุม
- 9) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม

- 10) การมีส่วนร่วมในการออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา
- 11) การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการหรือบริหารงาน
- 12) การมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิก.
- 13) การมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชักชวนหรือประชาสัมพันธ์
- 14) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่วางไว้
- 15) การมีส่วนร่วมในการลงทุนหรือบริจาคเงิน/ทรัพย์สิน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ถ้ามองในแง่ของการบริหารงานพัฒนาแล้ว มีดังนี้ (ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์, 2531 : 24 - 30)

1. จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้น เนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น
3. การดำเนินโครงการจะราบรื่นได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น และมีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนามากขึ้น
5. จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

ดังนั้น ในการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน จึงมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินงานอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้ผลของการดำเนินงานมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้น มุ่งให้ประชาชนได้รับการศึกษา ให้ได้การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และครบวงจรการศึกษา โดยผสมผสานการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ที่ประชาชนจะได้รับการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายการเตรียมประชาชนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนา พ้นจากสภาพในปัจจุบัน

และจะต้องสืบทอดชีวิตของสังคมต่อไป ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ประชาชนจึงมีทางเลือกในการดำรงชีวิตอยู่มากมาย มีปัญหาเฉพาะหน้า ที่จะต้องต่อสู้เพื่อให้ดำรงชีวิตได้อย่างทันเหตุการณ์ตามความต้องการ และความจำเป็น เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างผสมกลมกลืน โดยมีกิจกรรมที่จัดอยู่ 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. การศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เป็นการให้ ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน กิจกรรมประเภทนี้มีหลายลักษณะ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นของการอ่านออกเขียนได้ จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เหมือนกัน มีวิธีเรียน 3 แบบ แตกต่างกัน ดังนี้

1) วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (ขร.) คือ วิธีเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติในระบบโรงเรียน แต่จะเป็นช่วงเวลาเย็นหรือเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์-อาทิตย์

2) วิธีเรียนทางไกล (ทก.) เป็นวิธีเรียน ที่เหมาะสมกับ ผู้ที่มีภารกิจมากจนไม่มีเวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้เป็นประจำ เช่น อยู่ไกลจากสถานที่ตั้งของสถานศึกษา โดยการศึกษา สื่อ 3 สื่อ คือ แบบเรียนหรือชุดการเรียนต่าง ๆ ฟังรายการวิทยุ จากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา (เครือข่าย 2) ระบบเอเอ็ม หรือชมรายการโทรทัศน์ผ่านสัญญาณดาวเทียมของชุมชน และจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มตามเงื่อนไขที่กำหนด

3) วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) เป็นวิธีเรียน ที่นักศึกษาใช้เวลาศึกษาค้นคว้าอ่านตำราหรือชุดการเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน แต่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเงื่อนไขที่กำหนด

ทั้ง 3 วิธีเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อผู้เรียนลงทะเบียนเรียนแล้วสามารถ ถ่ายโอนผลการเรียนจากวิธีหนึ่งไปสู่วิธีอื่น ได้ตามความต้องการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

2. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะอาชีพ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและดำรงชีวิต เป็นลักษณะของการจัดการศึกษา ตามความต้องการและความพร้อมของประชาชน มุ่งให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มีความพร้อมในการประกอบอาชีพ สามารถพัฒนาอาชีพและชีวิตของตนเองให้ดียิ่งขึ้น กว่าที่เป็นอยู่เดิม กิจกรรมประเภทนี้ จัดทั้งในลักษณะการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ และฝึกทักษะอาชีพต่าง ๆ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว และการจัดสอนแบบกลุ่มสนใจ กิจกรรมประเภทนี้ เช่น

1) การจัดกลุ่มสนใจ กลุ่มสนใจ เป็นงานการศึกษานอกโรงเรียน อีกรูปแบบหนึ่ง ที่จัดโดยคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ ปัญหาความต้องการและความสนใจ ของประชาชนที่แตกต่างกันไปแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ความสามารถ ที่เรียนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสมที่สุด การจัดการศึกษาแบบ กลุ่มสนใจ มีลักษณะยืดหยุ่น สามารถสนองความต้องการของบุคคลได้ภายในระยะเวลา อันสั้น หลักสูตรที่เปิดสอนไม่เกิน 30 ชั่วโมงตามลักษณะของวิชาที่ประชาชนสนใจจะเรียน โดยเรียนเป็นกลุ่ม ๆ เช่น วิชาเตี๊ยะตา ต่อกิ่ง การทำปุ๋ยหมัก การเพาะเห็ดฟาง ศิลปประดิษฐ์ การคัดเลือกปุ๋ย การคัดเลือกพันธุ์พืชและสัตว์ เป็นต้น

2) การฝึกวิชาชีพระยะสั้น เป็นการศึกษานอกโรงเรียนอีกรูปแบบหนึ่ง ที่จัดบริการแก่ประชาชน มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น ช่วย ปรับปรุงให้มีความชำนาญในอาชีพเดิมของตนให้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้ประชาชนได้มี โอกาสใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น ที่หน่วยงานของ กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดนั้น มีระยะเวลาระหว่าง 30-300 ชั่วโมงและมีหลายประเภท เช่น ช่างซ่อมเครื่องสูบน้ำ เครื่องรถมอเตอร์ไซด์ การตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างไฟฟ้า พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตร ประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) และหลักสูตร ปวช. ทางไกล

3. การศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กับประชาชนทั่วไปทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาเรื่องราว ต่าง ๆ ตามอัธยาศัย ความต้องการ ความสามารถแห่งตน ซึ่งจัดบริการหลายรูปแบบด้วยกัน คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ห้องสมุดประชาชนตำบล

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หอกระจายข่าวสารหมู่บ้าน การให้การศึกษาจะกระทำผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เช่น หนังสือต่าง ๆ ทุกชนิด เทปเสียง วิทยุทัศน์ โทรทัศน์ สไลด์ คอมพิวเตอร์ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนศึกษาเรื่องราว ที่ตนต้องการนำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น หรือเพื่อการปรับตัว ให้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม การจัดบริการข่าวสารข้อมูลนี้ นับวันจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นทุกขณะ เพราะหากประชาชนสามารถนำข่าวสารข้อมูล ที่ถูกต้องรวดเร็วและมากพอ ไปใช้ได้ทันเหตุการณ์ ย่อมได้รับผลตอบแทนจากข่าวสารนั้นอย่างสูงยิ่ง

ลักษณะการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีลักษณะการจัด ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบ การศึกษานอกโรงเรียน ไม่มีรูปแบบตายตัว หรือเป็นแบบเดียวกันทั่วประเทศ เพราะต้องจัดให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม และผู้รับบริการเป็นกลุ่ม ๆ
2. หลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน มุ่งสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนส่วนมากมีเวลาจำกัด เนื่องจากมีภาระงานต้องทำอยู่เป็นประจำ ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรจึงดำเนินการในระดับท้องถิ่น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
3. การจัดการ การศึกษานอกโรงเรียน แม้จะมี หน่วยงานต้นสังกัดอยู่ส่วนกลาง แต่มีความจำเป็น ที่จะต้องกระจายการจัดการลงมาให้กับกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายในระดับล่าง สามารถรับสิ่งต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ได้ เช่น กำหนดเวลา สถานที่ ระยะเวลา ช่วงเวลาการฝึกอบรม เนื้อหาวิธีการ
4. ผู้เรียน ผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียน มาเรียนโดยสมัครใจ ส่วนใหญ่ไม่กำหนดอายุและไม่กำหนดพื้นฐานความรู้ นอกจากในบางโครงการซึ่งจำเป็น ผู้เรียนมักขาดหวัง จะนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที
5. ผู้สอน สำหรับผู้ที่สอนการศึกษานอกโรงเรียน โดยทั่วไป ไม่มีการกำหนดคุณวุฒิ แต่พิจารณาจากประสบการณ์ที่บุคคลมีอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น

จึงไม่จำเป็นต้องมีประกาศนียบัตร อาจเป็นชาวบ้าน ซึ่งมีความชำนาญในอาชีพของตน และยินดีสละเวลาเพื่อเป็นครูสอนตามโอกาสก็ได้

จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการศึกษานอกโรงเรียนมีความคล่องตัว ที่จะสนองความต้องการของผู้เรียน ทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม มีความยืดหยุ่นสูงทั้งด้านเนื้อหา และวิธีการมุ่งประโยชน์ ที่จะได้ในทันที ปรับเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ง่าย ไม่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง รูปแบบหลากหลาย ลักษณะดังกล่าวนี้ ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องวางแผนให้สอดคล้องและเหมาะสม ไม่ให้เสียลักษณะของการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งจะ ทำให้ไม่บังเกิดผลในการนำไปปฏิบัติ

ผู้นำชุมชน

พัฒน์ บุญรัตนพันธ์ (2517:128) กล่าวว่า ผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิภาพเด่น ประกอบกับความสามารถพิเศษในกลุ่มคน หรือในท้องถิ่น นั้น ๆ ซึ่งในกลุ่มแต่ละกลุ่มย่อยประกอบด้วย บุคคลที่มีบุคลิภาพ ความรู้ ความสามารถ หรือทักษะแตกต่างกันไป ในขณะที่ทุกคนมีความผูกพันซึ่งกันและกัน ในฐานะที่เป็น ส่วนหนึ่งของกลุ่ม จะต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้เอง สถานการณ์ที่บีบตัว จึงผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มบางคน กลายเป็นผู้นำ บางคน ก็กลายเป็นผู้ตาม ส่วนประกอบที่จะทำให้บุคลิกลายเป็นผู้นำ ย่อมมาจากลักษณะพิเศษ ประจำตัว เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความโอบอ้อมอารี และความเสียสละ

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ได้บัญญัติตำแหน่งนักปกครองระดับท้องที่ คือ ตำบล และหมู่บ้าน คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยได้กำหนดหน้าที่ของแต่ละตำแหน่ง ดังนี้ (ดำรง สุนทรสารพุล, 2526: 27-29)

1. กำนัน กำนันมีหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 34 ถึงมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ 8 ประการด้วยกันคือ

- (1) หน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล
- (2) หน้าที่เกี่ยวกับคดีอาญา เช่น การปฏิบัติให้เป็นไปตามหมายจับ

หมายกัน เป็นต้น

(3) หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับคนเดินทาง เช่น ให้ที่พักอาศัย แก่คนเดินทางตามสมควร หากผู้เดินทางมาในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการกำนันจะต้องช่วย จัดหาผู้นำทาง พร้อมทั้งจัดหาเสบียงอาหารให้แก่ผู้เดินทางตามสมควรอีกด้วย

(4) หน้าที่ในการตรวจตราดูแลรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์

(5) หน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียน เช่น จัดทำทะเบียนคนเกิด คนตาย

เป็นต้น

(6) หน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจต่าง ๆ และการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่

(7) หน้าที่ในการเรียกประชุม ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

(8) หน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการสภาตำบล

2. ผู้ใหญ่บ้าน หน้าที่โดยทั่วไปของผู้ใหญ่บ้านก็คือ การปกครองประชาชน ที่อยู่ในเขตหมู่บ้านของตน และรักษาความสงบเรียบร้อยของลูกบ้าน ตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ มาตรา 27 ซึ่งแบ่งเป็นข้อ ๆ ได้ถึง 19 ข้อ พอจะสรุปได้ดังนี้

(1) ป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน รวมทั้งรายงาน เหตุการณ์ผิดปกติในหมู่บ้าน

(2) ปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำผิดคดีอาญา เช่น ยึดของกลาง จับกุมผู้กระทำความผิด ปฏิบัติให้เป็นไปตามหมายค้น หมายจับ หมายยึดทรัพย์ เป็นต้น

(3) บำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

(4) ป้องกันโรคติดต่ออันตราย จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

ถูกสุขลักษณะ

(5) เป็นประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ประชุมคณะกรรมการ หมู่บ้าน เพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน และป้องกันโจรผู้ร้าย

3. แพทย์ประจำตำบล ในตำบลหนึ่ง ๆ ให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ในตำบลนั้นประชุมกันพิจารณาเลือกผู้ที่มีความรู้ในวิชาแพทย์ เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งให้เป็นแพทย์ประจำตำบล ตำบลละ 1 คน สำหรับจัดการป้องกันความเจ็บไข้

ของประชาชนในตำบลนั้น มีหน้าที่ดังนี้

(1) ช่วยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กิดอ่านและจัดการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล

(2) ตรวจตราความเจ็บไข้ที่เกิดขึ้น แก่ประชาชนในตำบลนั้นหรือตำบลใกล้เคียง ถ้าเกิดโรคร้ายแรง เช่น อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้ทรพิษ ต้องจัดการป้องกันด้วยการแนะนำกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้สั่งประชาชนให้จัดการป้องกัน เช่น ทำความสะอาด เป็นต้น และแพทย์ประจำตำบลต้องตรวจตราชี้แจง ให้คำแนะนำแก่ประชาชน ให้รู้จักวิธีป้องกันโรคอีกด้วย

(3) ป้องกันโรคภัยในตำบลนั้น เช่น ปลูกฝีป้องกันไข้ทรพิษ ตรวจตราดูแล มิให้มีสิ่งโสโครก อันจะเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคในพื้นที่ของตำบล ที่ตนรับผิดชอบ

(4) ถ้ามีโรคติดต่อเกิดขึ้น เช่น อหิวาตกโรค หรือโรคระบาดที่เกิดขึ้นแก่สัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย เป็นต้น ต้องรวบรวมไปให้ทางอำเภอทราบ โดยด่วนและรายงานต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าโรคนั้นจะสงบลง

4. สारวตกรกำนัน เป็นบุคคลที่กำนัน จะเป็นผู้คัดเลือก และได้รับความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้เพื่อให้สารวัตรกำนัน ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือกำนัน และกฎหมายกำหนดให้ตำบลหนึ่งมีสารวัตรกำนันได้ 2 คน การดำรงตำแหน่งและการพิจารณาตำแหน่ง ให้เป็นไปตามความเห็นของกำนัน และทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย

5. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน นักปกครองระดับหมู่บ้านแต่เดิมมา ก็มีเฉพาะผู้ใหญ่บ้านตำแหน่งเดียว ต่อมาได้เพิ่มตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านขึ้นมามาก แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ การแต่งตั้งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านนั้น ให้ผู้ใหญ่บ้านและกำนันร่วมกันพิจารณาเลือก ประชาชนผู้มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ได้ขึ้นมาเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เมื่อได้รับการคัดเลือกแล้วกำนันจะต้องรายงานไปยังนายอำเภอเพื่อออกหนังสือสำคัญไว้เป็นหลักฐาน และให้ถือว่าผู้นั้นได้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่วันที่นายอำเภอออกหนังสือสำคัญ และให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี แต่มีสิทธิที่จะได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งซ้ำได้อีก

หน้าที่ของผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีดังนี้

5.1 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง

- (1) ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้าน ปฏิบัติกิจการตามหน้าที่ ของผู้ใหญ่บ้านเท่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้ใหญ่บ้านให้กระทำ
- (2) เสนอข้อแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้าน ในกิจการที่ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่
- (3) รักษาการแทนผู้ใหญ่บ้านเมื่อผู้ใหญ่บ้าน ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ชั่วคราวตามที่ผู้ใหญ่บ้านมอบหมาย
- (4) เป็นกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง

5.2 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ

- (1) ตรวจสอบรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน
- (2) ถ้ารู้เห็นหรือทราบเหตุการณ์อันใดเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยให้ นำความแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านของตน หรือผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านใกล้เคียง ถ้าเหตุการณ์เกิดขึ้นในหมู่บ้านนั้น และรายงานให้ผู้ใหญ่บ้านของตนทราบด้วย
- (3) ถ้ามีคนจรเข้ามาในหมู่บ้านและสงสัยว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้นำตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน
- (4) เมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ต้องระงับเหตุ ปรามปรามติดตามจับผู้ร้ายโดยเต็มกำลัง
- (5) เมื่อตรวจพบหรือตามจับได้สิ่งของใด ที่มีไว้เป็นความผิด (เช่น ยาเสพติด) หรือได้ใช้กระทำผิด (เช่น ใช้มีดทำร้ายร่างกายผู้อื่น) หรือได้มาโดยการกระทำผิด (เช่น ได้มาด้วยการลักขโมย) เป็นต้น ให้รับนำสิ่งของเช่นนั้นส่งผู้ใหญ่บ้าน
- (6) เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดได้กระทำความผิด และกำลังจะหลบหนีให้ควบคุมตัวส่งผู้ใหญ่บ้าน
- (7) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งสั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมล โอเอี่ยม (2526 : 56-58) ได้ศึกษา ทักษะคติของผู้ใหญ่บ้าน ที่มีต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการส่งเสริมการเกษตรจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดี โดยวิธีการที่เจ้าหน้าที่ไปปรึกษาหารือก่อนเข้าปฏิบัติงานในหมู่บ้าน และการให้คณะกรรมการหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในงานดังกล่าว นอกจากนี้ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกษตรกรในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

สุปัญญา กิตติวิสาร (2526 : 36 - 37) ได้ศึกษา ทักษะคติของกำนันในการให้ความร่วมมือต่องานการศึกษาผู้ใหญ่ในจังหวัดสระบุรี พบว่า กำนันให้ความร่วมมือมากที่สุด คือ การเสนอข้อคิดเห็นต่อที่ประชุมสภาตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน ช่วยกระตุ้นให้ชาวบ้านร่วมมือ ในการพัฒนาหมู่บ้านและให้ผู้ใหญ่บ้าน ไปเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ของทางราชการให้ประชาชนได้ทราบ ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการคัดเลือกผู้เข้ารับการศึกษาอบรมต่าง ๆ ตลอดจนนำเอกสารเกี่ยวกับ ความรู้ด้านอาชีพ อนามัย การปกครองและอื่น ๆ ไปเผยแพร่สู่ชาวบ้าน แนะนำชาวบ้านปลูก พืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ ร่วมมือเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จัดประชุมชาวบ้าน

ถนัด ม่วงมณี (2526 : 17-39) ทำวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษานอกโรงเรียนในท้องที่อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ "ผลการวิจัยพบว่า สตรีที่มีอายุน้อยมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่มีอายุมาก สตรีที่มีรายได้สูงมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่มีรายได้ต่ำ สตรีที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีโสด สตรีที่มีความเข้าใจในงานการศึกษานอกโรงเรียน มีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียนมากกว่าสตรีที่ไม่เข้าใจ และสตรีที่มีความพอใจในงานการศึกษานอกโรงเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าสตรีที่ไม่พอใจในงานการศึกษานอกโรงเรียน

นเรศ วงศ์สวัสดิ์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย ถึงปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อโครงการสร้างงานในชนบท เขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุสูงและมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐบาลมาครั้ง จะมีทัศนคติที่มีส่วนร่วมต่อโครงการ ส่วนระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการสร้างงานในชนบท

สุจินต์ คาวีระกุล (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนเลิศ การประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดนครสวรรค์ปี. 2527 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกตน มีความสำคัญต่อหมู่บ้าน การมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมการพัฒนา ในกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน ความต้องการเกิดการได้รับการชักจูงจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน และพัฒนาการอำเภอ

ชินชัย ชีเจริญ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน ผลกระทบจากการแบ่งช่วงชั้นบุคคล ในชุมชนแออัด กรณีศึกษาชุมชนแออัด ซอยอินทามะระ 10 เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้บุคคลในชุมชน ไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ได้นั้น มีสาเหตุอยู่ 3 สาเหตุด้วยกัน คือ การไม่มีเวลาว่าง การไม่อยู่ในชุมชน ขณะมีกิจกรรม และการขาดแคลนทุนทรัพย์

ผดุง อารยะวิญญู , สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวัดย์ ธรรมแสง (2528:75) ได้ศึกษา ปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาล วัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วม และการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการทำนุ และ กิจกรรมพัฒนามากที่สุด รองลงไปเป็นส่วนร่วมในการวางแผนการบำรุงรักษา และการบริจาคสมทบทุนตามลำดับ มูลเหตุของการมีส่วนร่วม ประชาชนส่วนมากเข้าร่วมโครงการพัฒนา เพราะได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะการเป็นผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้นำท้องถิ่นกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับจังหวัด/อำเภอ ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและประชาชน ในการพัฒนาชนบท โครงการพัฒนาชนบทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และ ประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำท้องถิ่น

สกนธ์ จันทรรักษ์ (2528:75 - 77) ศึกษาถึง ปัจจัยบางประการเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนจังหวัดตรัง พบว่า หัวหน้าครัวเรือน

ที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม มีการติดต่อกับผู้นำท้องถิ่นมาก เป็นหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่นมาก่อนและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์เยาวชนตำบลมาก จะมีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลมากกว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีการติดต่อกับผู้นำน้อย ไม่เคยเป็นผู้นำท้องถิ่น และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์เยาวชนตำบลน้อย

✓ พงษ์ศักดิ์ ขวงสะอาด (2530:86) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มสตรีในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเคยได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติม เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มสตรี ในการพัฒนาท้องถิ่น หมายความว่า บุคคลที่เคยได้รับการฝึกอบรม หรือศึกษาเพิ่มเติมมาก ก็ยิ่งเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่มมากยิ่งขึ้น

✓ ศันสนะ ตันติชาติ (2531:ก) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบล ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการมีผลต่อการมีส่วนร่วม ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ยัง พบว่า การได้รับการอบรมเรื่องการพัฒนาแหล่งน้ำอาชีพของกรรมการสภาตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบล ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

✓ ประกิต จันทรศรี (2532:81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการปฏิบัติงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดอ่างทอง พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน และกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน

วิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของสตรี ในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในอำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรม กพสม. โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ตามตัวแปร อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพการสมรส และการเป็นสมาชิกกลุ่ม โดยส่วนรวมแตกต่างกัน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาสตรี กิจกรรมพัฒนาเด็ก และกิจกรรมสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายคำ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาเด็ก ด้านการสำรวจและเก็บข้อมูลมีมากที่สุด และกิจกรรมการพัฒนาสตรีด้านการติดตามและประเมินผลมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

✓ วินัย เชื้อเพชร (2533:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกัน คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

✓ เมย์ (May. 1951:127) ได้วิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลนั้นมีปัจจัยเกี่ยวข้อง คือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ และที่อยู่อาศัย โดยบุคคลผู้มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่า บุคคลผู้มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง

✓ บราวน์ (Brown. 1953:591) ได้ศึกษาถึง การเข้าร่วมในกิจกรรมขององค์การในชนบท พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างแข็งขัน มักจะมีฐานะแตกต่างกันออกไป และมีมโนภาพสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับพฤติกรรมของเขา ประเพณีรอบตัวหรือแนวความคิดที่เราถูกคาดหวังให้เข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่าง บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง (การศึกษา อาชีพ รายได้) จะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขันมากกว่า คนที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำ

✓ บีด (Beal. 1956:249) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมกับการปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในงานทุกอย่าง ที่มีนัยสำคัญทางสถิติสูงจะเป็นตัวแปรที่เปลี่ยนแปลงได้ เช่น ความพอใจ ความเข้าใจในหลักการ คือ ถ้าเข้าใจเรื่องที่ถูกเสนอหลักการโดยละเอียดถูกต้องแล้ว ก็มักจะให้ความร่วมมือเพราะมองเห็นคุณค่าของงาน แต่ถ้าไม่เข้าใจหลักการแล้วจะไม่ร่วมมือหรือร่วมมือก็เพียงเล็กน้อย

✓ คอฟแมน (Kachanachitra.1976 : 42 ; citing Kaufman. n.d.) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา

ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลา การอยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับของการมีส่วนร่วม

ซิงห์ (Kanchanachitra.1976 : 42 ; citing Singh.n.d.) ได้สรุปผล การวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางสังคมไว้ว่า มีปัจจัยถึง 32 ตัว ที่มีส่วนกำหนด ระดับของการมีส่วนร่วมทางสังคม ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย อายุ เพศ สุขภาพ ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน ระยะห่างของการตั้งบ้านเรือน ขนาดของครอบครัว มาตรฐานทางสังคมของประชาชน ระดับการศึกษา ระดับความเป็นอยู่ การครอบครองที่ดิน

อัคร์ (Akhtar. 1977 : 26-27) ได้ศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา พบว่า สาเหตุที่สำคัญยิ่ง ประการหนึ่งของความล้มเหลวของโครงการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา คือ ประชาชนในชนบทมิได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาชนบท จึงทำให้ขาดความสำนึก ในการเป็นเจ้าของโครงการ และยังผลให้เกิดปัญหาขาดการบำรุงรักษา หลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้นำชุมชน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน
2. ผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
3. ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน
4. ผู้นำชุมชนนี้เข้าเรียนและยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้ง 3 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 8

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชนที่อยู่ในอำเภอ ทั้ง 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ของจังหวัดนครปฐม รวม 2,784 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้

2.1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรเป็น 4 กลุ่ม ตามตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ทุกอำเภอ โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % $\pm$ 10% (Yamane, 1969 : 1088)

2.2 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละพื้นที่ ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2.1 ดังปรากฏใน ตาราง 1

2.3 แต่ละกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนรวมทั้งสิ้น 300 คน

ตาราง 1 ขนาดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มผู้นำชุมชนแยกตามหน้าที่การปกครอง

ลำดับ	อำเภอ/กิ่ง	กำนัน		สารวัตรกำนัน		ผู้ใหญ่บ้าน		ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน		รวม	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เมืองฯ	24	11	48	15	175	20	398	22	645	68
2	นครชัยศรี	24	11	48	15	82	10	212	12	366	48
3	สามพราน	16	8	32	10	118	14	268	15	434	47
4	บางเลน	15	7	30	10	158	18	346	19	549	54
5	กำแพงแสน	15	7	30	10	149	17	328	18	522	52
6	ดอนตูม	8	4	16	5	59	7	134	7	217	23
7	พุทธมณฑล	3	2	6	2	12	2	30	2	51	8
	รวม	105	50	210	67	753	88	1,716	95	2,784	300

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชนโดยแบ่ง ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ มีลักษณะ เป็นการตรวจสอบรายการ (Checklist) เนื้อหาของคำถามเกี่ยวกับ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือด้านการศึกษาพื้นฐานและ การศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นข้อคำถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีช่องให้แสดงการมีส่วนร่วม 3 ช่องคะแนน สร้างขึ้นตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ได้แก่ การมีส่วนร่วมมาก ปานกลาง และน้อย ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการตรวจ ให้คะแนนดังนี้

การมีส่วนร่วมมาก ให้คะแนน 3 คะแนน

การมีส่วนร่วมปานกลาง ให้คะแนน 2 คะแนน

การมีส่วนร่วมน้อย ให้คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม (Open-ended) ที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและความคาดหวังหรือข้อคิดเห็น อื่น ๆ ของผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ตลอดจนศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้นำชุมชน จากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดกรอบความคิด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ในการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใน ข้อ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม

3. หาคคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 หาคความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) โดย ให้อาจารย์ ที่ปรึกษาปริญญาณิพนธ์ 2 คน และผู้เชี่ยวชาญ 3 คน รวม 5 คน ตรวจสอบแบบสอบถาม แล้วนำความคิดเห็น และข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

3.2 นำแบบสอบถาม ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และ นำไปทดสอบใช้กับผู้นำชุมชน ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 30 คน เพื่อ หาคค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจาก ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน วิธีเรียน ทางไกล ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ที่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ทั้ง 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ในการอำนวยความสะดวกและประสานงานในการติดต่อกับกลุ่มตัวอย่าง ในการนี้ โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2539 ถึง วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2539 ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. เก็บข้อมูลในวันที่ ผู้นำชุมชนมีกำหนดการมาประชุมพร้อมกัน ณ ที่ว่าการอำเภอ มีอำเภอคอนตูม นครชัยศรี และกิ่งอำเภอพุทธมณฑล
2. เก็บข้อมูลในพื้นที่ มีอำเภอสามพราน เมืองนครปฐม กำแพงแสน และบางเลน

โดยแจกให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ ตามตาราง 1 พร้อมรอรับแบบสอบถาม โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนรับ ถ้าไม่สมบูรณ์จะขอความกรุณา ให้ผู้นำชุมชน ท่านนั้น ๆ กรอกข้อมูลให้ครบทุกช่อง ได้แบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์ครบ 300 ชุด คิด เป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS X (Statistical Package for the Social Science X) เพื่อการคำนวณ ค่าสถิติต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ย ที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้

1.00 - 1.66	หมายความว่า	การมีส่วนร่วมน้อย
1.67 - 2.32	หมายความว่า	การมีส่วนร่วมปานกลาง
2.33 - 3.00	หมายความว่า	การมีส่วนร่วมมาก

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ได้จำแนกตามตัวแปรต้น ประสิทธิภาพในการทำงาน และการเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น โดยมีการทดสอบ 2 กลุ่มด้วยวิธีการทดสอบค่า t-test

4. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ได้จำแนกตามตัวแปรต้น อายุ และวุฒิทางการศึกษา โดยมีการทดสอบกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบค่า F-test

5. แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นำชุมชน เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง หรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด นำมาจัดหมู่ แล้วเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2528:59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา
สายยศ. 2528 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2 สถิติที่ใช้สำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970:161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนน

ของแบบสอบถามแต่ละข้อ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ
จากกัน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981:182)

กรณีที่มีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{(S_1^2 / n_1) + (S_2^2 / n_2)}}$$

$$\text{โดยมี } df = \frac{[S_1^2 / n_1 + S_2^2 / n_2]}{[(S_1^2 / n_1) / n_1 - 1] + [(S_2^2 / n_2) / n_2 - 1]}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

S_1, S_2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

n_1, n_2 แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป โดยการ
วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of Variance) โดยใช้สูตร
(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน อัตราส่วนวิกฤตของการแจกแจงแบบเอฟ

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าความแปรปรวนจากคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี การทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe's) (Byrkit. 1975 : 276 - 277) .

$$CV_d = \sqrt{(k-1)(F^*)(MS_{within})(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j})}$$

เมื่อ k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

F* แทน ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical value)

Ms_{within} แทน ค่า Mean square within-group ที่คำนวณไว้แล้ว
ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_i และ n_j แทน จำนวนหน่วยตัวอย่างในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลงานการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
t	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ t - distribution
F	แทน	ค่าอัตราส่วนวิกฤติของการแจกแจงแบบ F - distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เกณฑ์การแปลผลคะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนไว้ 3 ระดับ ตามคะแนนที่ได้จากค่าเฉลี่ย ดังนี้

1.00 - 1.66	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
1.67 - 2.32	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
2.33 - 3.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่นโดยเสนอข้อมูลเป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษา นอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้าน การศึกษาสายอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวม รายด้าน และรายข้อ เสนอข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษากันว่า จำแนกตาม ตัวแปร ด้านอายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการเข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น โดยการใช้ t-test และ F-test

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง ในการ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ ผู้นำท้องถิ่น ดังแสดงใน ตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความถี่และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะ

	ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ
1	อายุ		
	1.1 ต่ำกว่า 35 ปี	13	4.30
	1.2 ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	143	47.70
	1.3 ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	144	48.00
2	วุฒิทางการศึกษา		
	2.1 ชั้นประถมศึกษา	204	68.00
	2.2 ชั้นมัธยมศึกษา	84	28.00
	2.3 ชั้นอุดมศึกษา	12	4.00
3	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	74	24.70
	3.2 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	226	75.30
4	การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้ปกครอง		
	4.1 เข้าเรียน	103	34.30
	4.2 ยังไม่เข้าเรียน	197	65.70
	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	300	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 13 คน (ร้อยละ 4.30) อายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีจำนวน 143 คน (ร้อยละ 47.70) และอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มีจำนวน 144 คน (ร้อยละ 48.00)

มีผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษา ชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 204 คน (ร้อยละ 68.00) ชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวน 84 คน (ร้อยละ 28.00) ชั้นอุดมศึกษา มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 4.00)

ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 74 คน (ร้อยละ 24.70) และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 226 คน (ร้อยละ 75.30)

ผู้นำชุมชนที่เข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีจำนวน 103 คน (ร้อยละ 34.57) และยังไม่เข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่นมีจำนวน 197 คน (ร้อยละ 65.70)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกเป็น โดยรวมและรายด้าน ดังแสดงใน ตาราง 3-6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยรวม และรายด้าน

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	2.18	0.49	ปานกลาง
2	ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ	2.16	0.54	ปานกลาง
3	ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.37	0.57	มาก
	รวม	2.24	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.37$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ

ข้อที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ให้ความร่วมมือสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ.....	2.44	0.64	มาก
2	ติดต่อหาอาสาสมัครมาทำการสอน.....	2.05	0.79	ปานกลาง
3	เสนอแนะในการสอบถามรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษา	2.15	0.69	ปานกลาง
4	เสนอแนะทางการจัดการศึกษาสำหรับชุมชน และ ประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ.....	2.09	0.72	ปานกลาง
5	เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ป ชุมชน และประชาชนที่มีขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบ....	2.14	0.71	ปานกลาง
6	เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาพื้นฐานและ การศึกษาสายสามัญ.....	2.08	0.76	ปานกลาง
7	ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผนในการจัดการ ศึกษา พื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ.....	2.05	0.75	ปานกลาง
8	นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนสายสามัญเข้าร่วมในแผนพัฒนา ตำบลหรือหมู่บ้าน.....	2.02	0.74	ปานกลาง
9	ส่งเสริมจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานของรัฐบาล และ เอกชนที่เกี่ยวข้อง.....	2.24	0.71	ปานกลาง
10	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ใน การเรียนการสอนในชุมชน.....	2.35	0.45	มาก
11	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสารและแนะนำ ให้ประชาชนมารับบริการ.....	2.43	0.71	มาก
12	ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ทางหอกระจายข่าว โดย แนะนำให้ประชาชนมารับบริการ.....	2.42	0.73	มาก
13	ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของชุมชน.....	2.67	0.55	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
14	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานและสายสามัญทุกระดับ.....	2.01	0.67	ปานกลาง
15	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอนการพบกลุ่ม.....	1.84	0.73	ปานกลาง
16	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนที่มีปัญหาออก ระหว่างเรียน.....	1.91	0.76	ปานกลาง
	รวม	2.18	0.49	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ระดับมาก มีจำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 2.35 - 2.67$) นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.84 - 2.24$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของชุมชน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ

ข้อที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
17	ให้ความร่วมมือสำรวจและเก็บข้อมูลผู้ที่ต้องการเรียน วิชาชีพ	2.28	0.78	ปานกลาง
18	ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญทางด้านอาชีพ ต่างๆในชุมชน	2.26	0.76	ปานกลาง
19	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ใน การเรียนการสอนในชุมชน	2.33	0.74	มาก
20	เสนอความเห็นในการจัดการศึกษาสาขาอาชีพสำหรับ ประชาชนที่ต้องการมีรายได้เสริมหรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือพัฒนาอาชีพ ที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น.....	2.16	0.71	ปานกลาง
21	ร่วมประชุมวางแผนการจัดการศึกษาสาขาอาชีพในพื้นที่..	2.04	0.77	ปานกลาง
22	นำโครงการจัดการศึกษาสาขาอาชีพเข้าร่วมในแผนพัฒนา ตำบลหรือหมู่บ้าน	2.15	0.74	ปานกลาง
23	ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การบริหารส่วน ตำบลเพื่อมาใช้ ในการจัดการศึกษาสาขาอาชีพ	2.17	0.72	ปานกลาง
24	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการ ศึกษาสาขาอาชีพ	2.25	0.73	ปานกลาง
25	ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการ จัดกิจกรรมการศึกษาสาขาอาชีพของกรมการศึกษา นอกโรงเรียน	2.23	0.73	ปานกลาง
26	เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับ ประชาชนและประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน	2.46	0.63	มาก
27	ให้ความร่วมมือในการใช้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ วัสดุในการเรียนการสอน	2.45	0.69	มาก
28	สนับสนุนให้เกิดการเรียนวิชาชีพแล้วผลิตเพื่อจำหน่าย และการตลาด	2.00	0.74	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
29	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาสาขอาชีพ ที่ดำเนินการ ในพื้นที่	1.88	0.73	ปานกลาง
30	ติดตามผู้เรียนที่ออกระหว่างเรียนวิชาชีพ.....	1.77	0.77	ปานกลาง
31	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนจบหลักสูตรด้านวิชา ชีพในชุมชนของตนว่าสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ ได้มากน้อยเพียงใด.....	2.03	0.81	ปานกลาง
	รวม	2.16	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขอาชีพ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.16$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากมีจำนวน 3 ข้อ ($\bar{X} = 2.33 - 2.46$)
นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.77 - 2.28$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป็นสื่อกลาง
ในการประสานงานระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ
และเอกชน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร

ข้อที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
32	ให้ความร่วมมือสำรวจความต้องการของแหล่งให้บริการ ความรู้ข้อมูลข่าวสารเช่นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	2.58	0.66	มาก
33	ส่งเสริมสนับสนุนติดต่อหาอาคารสถานที่ในการจัดเป็น แหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.55	0.65	มาก
34	เสนอแนวทางการการจัดให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร ในพื้นที่ของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.41	0.65	มาก
35	ร่วมเป็นกรรมการของแหล่งในการจัดให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	2.35	0.76	มาก
36	ร่วมกำหนดแนวทางในการจัดแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	2.29	0.76	ปานกลาง
37	ร่วมเสนอแนะแนวทางจัดตั้งและพัฒนาปรับปรุงแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.37	0.69	มาก
38	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	2.42	0.66	มาก
39	นำแนวทางหรือแผนการจัดตั้งแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสารเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	2.34	0.71	มาก
40	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้จักและเข้าใช้บริการในแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.47	0.66	มาก
41	เป็นกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้างแหล่งให้บริการ ความรู้	2.33	0.75	มาก
42	ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการ ดำเนินงานของแหล่งให้บริการความรู้	2.39	0.72	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
43	ร่วมกับกรรมการแหล่งให้บริการความรู้วิธีการให้บริการ การดูแลรักษามุมบริการ ป้ายประกาศและอื่น ๆ ในที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	2.36	0.74	มาก
44	เป็นกรรมการและเข้าประชุมวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาให้บริการความรู้ข้อมูล ข่าวสาร	2.30	0.80	ปานกลาง
45	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม หรือมาใช้บริการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.26	0.73	ปานกลาง
46	ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่นการรับ-ส่งหนังสือพิมพ์รายวันของที่อ่าน	2.20	0.81	ปานกลาง
47	ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.24	0.79	ปานกลาง
	รวม	2.37	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย ระดับมากมีจำนวน 11 ข้อ ($\bar{X} = 2.33-2.58$) นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.20 - 2.30$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ความร่วมมือสำรวจความต้องการของแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า
จำแนกตามตัวแปรด้าน อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ
การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น ดังแสดงใน ตาราง 7-17

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน จำแนกตามอายุ

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชน มีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 35 ปี		ตั้งแต่ 35-45 ปี		ตั้งแต่ 46 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	2.03	0.44	2.29	0.49	2.13	0.47
2. ด้านการศึกษาสายอาชีพ	2.29	0.56	2.22	0.53	2.08	0.53
3. ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.47	0.53	2.44	0.58	2.28	0.57
รวม	2.26	0.45	2.30	0.50	2.16	0.47

จากตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มอายุ 3 กลุ่ม คือ
ต่ำกว่า 35 ปี ตั้งแต่ 35-45 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 8 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	1.51	2.21
	ภายในกลุ่ม	297	69.49	0.23	
	รวม	299	70.53		
2. ด้านการศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	0.83	2.90
	ภายในกลุ่ม	297	85.20	0.28	
	รวม	299	86.87		
3. ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.94	0.97	3.01*
	ภายในกลุ่ม	297	95.46	0.32	
	รวม	299	97.40		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	0.56	2.70
	ภายในกลุ่ม	297	71.54	0.24	
	รวม	299	72.84		

จากตาราง 8 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's) ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 9 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35-45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี
		2.28	2.44	2.47
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	2.28	-	0.16*	0.19*
ตั้งแต่ 35-45 ปี	2.44	-	-	0.03
ต่ำกว่า 35 ปี	2.47	-	-	-

จากตาราง 9 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุ ต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างจาก อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชน ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร มากกว่าอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ชั้น ประถมศึกษา		ชั้น มัธยมศึกษา		ชั้น อุดมศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	2.11	0.47	2.29	0.47	2.16	0.49
2. ด้านการศึกษาสายอาชีพ	2.10	0.53	2.23	0.53	2.65	0.45
3. ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.32	0.57	2.41	0.56	2.76	0.30
รวม	2.17	0.48	2.31	0.48	2.68	0.39

จากตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มวุฒิทางการศึกษา
3 กลุ่ม คือ ชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา และชั้นอุดมศึกษา

ตาราง 11 เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.43	2.16	9.72**
	ภายในกลุ่ม	297	66.19	0.22	
	รวม	299	70.53		
2. ด้านการศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.04	2.02	7.25**
	ภายในกลุ่ม	297	82.83	0.27	
	รวม	299	86.87		
3. ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.44	1.22	3.81*
	ภายในกลุ่ม	297	94.96	0.31	
	รวม	299	97.40		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	3.50	1.75	7.49**
	ภายในกลุ่ม	297	69.34	0.23	
	รวม	299	72.84		

จากตาราง 11 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ
และด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้าน
การศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)
ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ โดยจำแนกตาม
วุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่

กลุ่มวุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้นประถมศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษา	ชั้นอุดมศึกษา
		2.11	2.29	2.61
ชั้นประถมศึกษา	2.11	-	0.18**	0.50**
ชั้นมัธยมศึกษา	2.29	-	-	0.32**
ชั้นอุดมศึกษา	2.61	-	-	-

จากตาราง 12 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญแตกต่าง จากชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างจากชั้นประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ มากกว่าชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัศึกษามีส่วนร่วม มากกว่าชั้นประถมศึกษา

ตาราง 13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ โดยจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่

กลุ่มวุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้นประถมศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษา	ชั้นอุดมศึกษา
		2.10	2.23	2.65
ชั้นประถมศึกษา	2.10	-	0.13	0.55**
ชั้นมัธยมศึกษา	2.23	-		0.42**
ชั้นอุดมศึกษา	2.65	-		

จากตาราง 13 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างจากชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ มากกว่าชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยจำแนกตาม
 วุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่

กลุ่มวุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้นประถมศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษา	ชั้นอุดมศึกษา
		2.32	2.41	2.76
ชั้นประถมศึกษา	2.32	-	0.09	0.44*
ชั้นมัธยมศึกษา	2.41	-	-	0.35*
ชั้นอุดมศึกษา	2.76	-	-	-

จากตาราง 14 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
 แตกต่างจากชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษา
 ชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อ
 ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร มากกว่า ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 15 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชนโดยรวม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่

กลุ่มวุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้นประถมศึกษา	ชั้นมัธยมศึกษา	ชั้นอุดมศึกษา
		2.17	2.31	2.68
ชั้นประถมศึกษา	2.17	-	0.14**	0.51**
ชั้นมัธยมศึกษา	2.31	-	-	0.37**
ชั้นอุดมศึกษา	2.68	-	-	-

จากตาราง 15 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างจากชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษา ชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 3 ด้าน มากกว่า ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 16 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	2.03	0.47	2.23	0.47	3.07**
2.	ด้านการศึกษาสายอาชีพ	2.06	0.57	2.19	0.52	1.91
3.	ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.24	0.58	2.40	0.56	2.18*
	รวม	2.11	0.50	2.27	0.48	2.54*

จากตาราง 16 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตาราง 17 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน จำแนกตามการเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น
โดยรวมและรายด้าน

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	2.50	0.54	2.29	0.57	3.10**
2.	ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ	2.28	0.50	2.09	0.54	2.96**
3.	ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.24	0.58	2.40	0.56	2.18*
	รวม	2.37	0.47	2.16	0.48	3.56**

จากตาราง 17 พบว่า ผู้นำชุมชนที่เข้าเรียน และยังไม่เข้าเรียนในโครงการ
ยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้าน
การศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่เข้าเรียนมีส่วนร่วม มากกว่า
ผู้ที่ยังไม่เข้าเรียน ยกเว้น ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ยังไม่เข้าเรียน
มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่เข้าเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง ในการมีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและความคาดหวัง
ในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ซึ่งผู้วิจัยจำแนก
ออกเป็น ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง มีผู้ตอบแบบสอบถาม
ปลายเปิดรวมทั้งสิ้น 58 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และ
ได้เรียงลำดับกิจกรรม ความถี่ ของข้อมูลเฉพาะข้อที่มีความถี่มากที่สุดเท่านั้น โดยเรียง
ตามลำดับ ดังปรากฏรายละเอียดใน ตาราง 18 - 20

ตาราง 18 ค่าความถี่ ของปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

ลำดับที่	ปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน	ความถี่
1	ด้านการศึกษาพื้นฐานและสายสามัญ ไม่มีเวลาร่วมจัดกิจกรรมเพราะมีภารกิจมาก	10
2	ด้านการศึกษายาอาชีพ ไม่มีเวลาร่วมจัดกิจกรรม	6
3	ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม เพราะมีงานในหน้าที่มาก	6

จากตาราง 18 พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ประสบปัญหา อุปสรรค ดังนี้

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ประสบปัญหา อุปสรรค
มากที่สุด คือ ไม่มีเวลาร่วมจัดกิจกรรมเพราะมีภารกิจมาก

ด้านการศึกษาด้านอาชีพ ประสบปัญหา อุปสรรค มากที่สุด คือ ไม่มีเวลา
ร่วมจัดกิจกรรม

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ประสบปัญหา อุปสรรค
มากที่สุด คือ ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรม เพราะมีงานในหน้าที่มาก

ตาราง 19 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน	ความถี่
1	ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษายาสามัญ ควรจัดกลุ่มผู้เรียน และจัดครูประจำกลุ่มสำหรับผู้นำชุมชน เป็นการเฉพาะ	13
2	ด้านการศึกษายาอาชีพ ควรให้แนวทางในการของบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ	5
3	ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ควรแนะนำวิธีการจัดให้มีที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน	6

จากตาราง 19 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน มีข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษายาสามัญ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ
ควรจัดกลุ่มผู้เรียน และจัดครูประจำกลุ่มสำหรับผู้นำชุมชนเป็นการเฉพาะ

ด้านการศึกษายาอาชีพ มีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรให้แนวทางใน
การของบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารมีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ ควร
แนะนำวิธีการจัดให้มีที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน

ตาราง 20 ค่าความถี่ของความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

ลำดับที่	ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน	ความถี่
1	ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ จะมีความรู้มากขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	5
2	ด้านการศึกษาสายอาชีพ จะได้รับงบประมาณเพื่อส่งเสริมจัดวิชาชีพให้แก่ประชาชน	9
3	ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จะมีที่อ่านหนังสือครบทุกหมู่บ้าน	14

จากตาราง 20 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชนมีความคาดหวังดังนี้

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ มีความคาดหวังมากที่สุด คือ
จะมีความรู้มากขึ้น และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ด้านการศึกษาสายอาชีพ มีความคาดหวังมากที่สุด คือ จะได้รับงบประมาณ
เพื่อส่งเสริมจัดวิชาชีพให้แก่ประชาชน

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความคาดหวังมากที่สุด คือ
จะมีที่อ่านหนังสือครบทุกหมู่บ้าน

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน คือ ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ และด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน ตามตัวแปรด้าน อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น
3. เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางของการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 3 ด้าน ของผู้นำชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้นำชุมชนที่อยู่ในอำเภอ ทั้ง 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ของจังหวัดนครปฐม จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้น (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นเอง แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 เนื้อหาของแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามตัวแปรที่ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน แบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นการตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถาม ปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2539 ถึง วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2539 โดยอาศัยความร่วมมือจาก หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ครูการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่ ครูประจำกลุ่ม การศึกษาสายสามัญวิธีเรียนทางไกล เพื่ออำนวยความสะดวกและประสานงานในการติดต่อ กลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บข้อมูล ในวันที่ผู้นำชุมชนมีกำหนดการมาประชุม ณ ที่ว่าการอำเภอ มีอำเภอคอนตูม นครชัยศรี และกิ่งอำเภอพุทธมณฑล นอกจากนั้น เก็บข้อมูลในพื้นที่ มีอำเภอเมืองนครปฐม สามพราน กำแพงแสน และบางเลน โดยแจกแบบสอบถามครบ ตามจำนวนที่ต้องการได้แบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์คืนมาทั้งสิ้น 300 ฉบับ ครบถ้วน ตามที่ต้องการซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน โดยการคำนวณ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยจำแนกตาม อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และการเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น เพื่อการทดสอบสมมติฐาน ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ t - test และ F - test
4. วิเคราะห์ข้อมูลแสดงค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และ ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ในจังหวัดนครปฐม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้าน

การศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ และด้านการศึกษาด้านอาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ข้อที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของชุมชน ด้านการศึกษาด้านอาชีพ คือ เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร คือ ให้ความร่วมมือสำรวจความต้องการของแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ

2. ผู้นำชุมชน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มากกว่าอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

3. ผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาด้านอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มากกว่า ชั้นมัธยมศึกษา และชั้นประถมศึกษา

4. ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วม มากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้นำชุมชน ที่เข้าเรียน และยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่เข้าเรียนมีส่วนร่วม มากกว่า ผู้ยังไม่เข้าเรียน ยกเว้น ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ยังไม่เข้าเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่เข้าเรียน

6. ปัญหา พบว่า ผู้นำชุมชนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมเพราะมีภารกิจมาก

7. ข้อเสนอแนะ พบว่า ต้องการให้จัดกลุ่มการเรียนรู้และครูประจำกลุ่ม สำหรับ ผู้นำชุมชนเป็นการเฉพาะ ควรให้แนวทางในการของบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ และ ควรแนะนำวิธีการจัดให้มีที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน

8. ความคาดหวัง พบว่า ผู้นำชุมชนคาดหวังว่า จะมีความรู้มากขึ้น และ นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จะได้รับงบประมาณเพื่อส่งเสริมจัดวิชาชีพให้แก่ประชาชน และมีที่อ่านหนังสือครบทุกหมู่บ้าน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชนในจังหวัดนครปฐมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้นำชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้าเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน พร้อมทั้งจะมีส่วนร่วม แต่ยังไม่ทราบ วิธีการหรือแนวปฏิบัติ ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนา สตรีหมู่บ้านในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรม

กพสม. โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านการศึกษา เพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ดำเนินงานศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ ได้เข้าไปติดต่oprasthanงาน กับผู้นำชุมชน เสนอรูปแบบวิธีการและประโยชน์ที่จะได้จาก การจัดให้ประชาชนได้รับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล โอเอี่ยม (2526 : 56-58) ได้ศึกษา ทักษะคติของผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อการให้ความร่วมมือ ในงานการศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการส่งเสริมการเกษตร จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ใหญ่บ้าน ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดี โดยวิธีการที่เจ้าหน้าที่ไปปรึกษาหารือตน ก่อนเข้าปฏิบัติงาน ในหมู่บ้าน และการให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในงานดังกล่าว นอกจากนี้พร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกษตรกรในหมู่บ้าน มีความเป็นอยู่ดีขึ้น

2. ผู้นำชุมชน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้นำชุมชน ในการวางแผนพัฒนา มุ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้อยู่ดี กินดี ได้พัฒนาคุณภาพชีวิต ของตนและประชาชน ซึ่งจะเป็นผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้ากว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกิจ จันทรศรี (2532 : 81) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วม ของกรรมการหมู่บ้านในการปฏิบัติงาน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดอ่างทอง พบว่า กรรมการหมู่บ้าน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายกลุ่ม พบว่า ผู้นำชุมชนที่มี อายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35-45 ปี แตกต่างจากอายุตั้งแต่ 46 ขึ้นไป โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้นำชุมชนที่มีอายุ อยู่ในวัยกระตือรือร้น ต้องการให้ท้องถิ่นมีความเจริญและพัฒนา ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ทั้งจากการเข้าอบรม หรือศึกษาด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ จึงมีส่วนร่วมมากกว่าผู้นำชุมชน ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป ที่เคยมีประสบการณ์มานาน พอสมควร อาจจะรู้สึกเบื่อหน่าย ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนัด ม่วงมณี (2526 : 17-39) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการที่มีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษา

นอกโรงเรียนในท้องที่ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า สตรีที่มีอายุน้อย มีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าสตรีที่มีอายุมาก

3. ผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ และด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า ชั้นอุดมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างจากชั้นประถมศึกษา อาจเป็นเพราะผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาสูง มีพื้นฐานทางการศึกษามาก ได้รับทักษะประสบการณ์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ เห็นช่องทางในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ สมสินทรัพย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า วุฒิทางการศึกษาโดยส่วนรวมแตกต่างกัน และผลงานวิจัยของ ผดุง อารยะวิญญู , สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวัลย์ ธรรมแสง (2528 : 75) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาล วัตถุประสงค์ส่วนหนึ่ง เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จ ในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น

4. ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ย่อมมีประสบการณ์ มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มาดำเนินงานในพื้นที่อยู่เสมอ ได้รับการอบรม ได้รับความรู้เพิ่มเติมโดยตลอด การมีส่วนร่วมย่อมมีมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ คาววิระกุล (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่น ระดับจังหวัดนครสวรรค์ ปี 2527 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกตนมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน การมีความกระตือรือร้น ที่จะเข้าร่วมการพัฒนา ในกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สกนธ์ จันทรรักษ์ (2528 : 75-77) ได้ศึกษาถึงปัจจัยบางประการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนจังหวัดตรัง พบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมมีการติดต่อกับผู้นำท้องถิ่นมาก เป็นหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่นมาก่อนและมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์เยาวชนตำบลมาก จะมีส่วนร่วมในการ จัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล มากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีการติดต่อกับผู้นำน้อย ไม่เคยเป็นผู้นำท้องถิ่น และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์เยาวชนตำบลน้อย และผลงานวิจัยของ วินัย เชื้อเพชร (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกัน

5. ผู้นำชุมชน ที่เข้าเรียน และยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้นำชุมชนที่ได้เข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น ได้รับความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ ได้รับประโยชน์จากงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้วยตนเองโดยตรง ประกอบกับความสำนึกของความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น พิจารณาถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่น จึงมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างจากผู้ที่ยังไม่เข้าเรียน ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัค ม่วงมณี (2526 : 17-39) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในงานการศึกษานอกโรงเรียน ในท้องที่อำเภอค้อยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า สตรีที่มีความเข้าใจในงานการศึกษานอกโรงเรียนมีส่วนร่วมในงานการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าสตรีที่ไม่เข้าใจ ผลงานวิจัยของ ผดุง อารยะวิญญู , สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวัดย์ ธรรมแสง (2528 : 75) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาล วัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อศึกษา

การมีส่วนร่วม และการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ความสนใจของผู้นำท้องถิ่น ผลงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ ยวงสะอาด (2530 : 86) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มสตรี ในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การเคยได้รับการฝึกอบรมหรือศึกษาเพิ่มเติม จะยังเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่มมากยิ่งขึ้น

6. ปัญหา พบว่า ผู้นำชุมชนไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมเพราะมีภารกิจมาก ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะผู้นำชุมชน มีภารกิจในหน้าที่การปกครองดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งรับมาจากนายอำเภอ ซึ่งทางอำเภอจะมีคณะตรวจและติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ ทำให้ ต้องเร่งปฏิบัติงานในหน้าที่ก่อน จึงไม่มีเวลาร่วมจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน ได้เก็บกำลังความสามารถ ถึงแม้มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียนเข้าประสานงาน ก็มักจะไม่ได้พบ ต้องใช้ความพยายามหลายครั้ง กว่าที่จะติดต่อกันได้ ซึ่งผู้นำชุมชนแต่ละคนก็ให้ความร่วมมืออย่างดีเท่าที่มีเวลาให้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชินชัย จีเจริญ (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสังคมสงเคราะห์ ชุมชน ผลกระทบจากการแบ่งช่วงชั้นบุคคลในชุมชนแออัด กรณีศึกษาชุมชนแออัด ซอยอินทามะระ 10 เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้บุคคลในชุมชน ไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมการแก้ไขปัญหาดัง ๆ ได้นั้น มีสาเหตุอยู่ 3 สาเหตุด้วยกัน คือ การขาดแคลนทุนทรัพย์ การไม่อยู่ในชุมชน ขณะมีกิจกรรมการไม่มีเวลาว่าง

7. ข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้นำชุมชน ต้องการให้จัดกลุ่มการเรียนรู้ และครูประจำกลุ่ม สำหรับผู้นำชุมชนเป็นการเฉพาะ ทั้งนี้คงเนื่องมาจาก ผู้นำชุมชน ได้พิจารณาเห็นถึงประโยชน์ และความสำคัญของการศึกษา ซึ่งจะนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างดี แต่ต้องการเรียนนอกกลุ่ม ให้มีเฉพาะผู้นำชุมชน เก่งจาก มีหน้าที่ในระดับเดียวกัน ง่ายต่อการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับด้านการศึกษาขอเชิญพบว่า ควรให้แนวทางในการขอบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพ และด้านการศึกษา เพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ควรแนะนำวิธีการจัดให้ที่นอกหนังสือในหมู่บ้าน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อผู้นำชุมชนได้รู้และเข้าใจวิธีการจัดการเสนอข้อมูล เพื่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ก็จะทำให้ความร่วมมือมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บีล (Beal, 1956 : 249) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตัวแปรที่ทำให้มีส่วนร่วมในงานทุกอย่าง ที่มีนัยสำคัญทางสถิติสูง จะเป็นตัวแปรที่เปลี่ยนแปลงได้ เช่น ความพอใจ ความเข้าใจในหลักการ คือ ถัดเข้าใจเรื่องที่ผู้แนะนำหลักการโดยละเอียดถูกต้องแล้ว ก็มักจะให้ความร่วมมือ เพราะมองเห็นคุณค่าของงาน แต่ถ้าไม่เข้าใจหลักการแล้วจะไม่ร่วมมือ หรือร่วมมือที่เพียงเล็กน้อย

8. ความคาดหวัง พบว่า ผู้นำชุมชนคาดหวังว่าจะมีความรู้มากขึ้น และนำไปใช้ได้จริง จะได้รับงบประมาณ เพื่อส่งเสริมจัดวิชาชีพให้แก่ประชาชน และมีที่อ่านหนังสือครบทุกหมู่บ้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ถ้าผู้นำชุมชนมีความรู้ความสามารถ และให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในพื้นที่การปกครองได้อย่างถูกต้อง รู้ช่องทางในการเสนอของบประมาณ นำมาพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีแหล่งให้บริการข้อมูลข่าวสารเต็มพื้นที่ เพื่อรู้ทันเหตุการณ์ปัจจุบัน มีความคิดที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกันกับผลงานวิจัยของ กันสมะ ดันดิขเดิ (2531.๓) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบล ในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ควรจัดให้ผู้นำชุมชนที่ยังไม่เข้าเรียน ให้ได้มีโอกาสเข้าเรียน และจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน โดยจัดครูประจำกลุ่มให้เป็นการเฉพาะ เพื่อสะดวกต่อการจัดเวลา จัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของกลุ่ม และเพื่อให้ผู้นำชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 ควรจัดประชุม อบรม สัมมนาให้กับผู้นำชุมชนในเรื่องกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการดำเนินงาน ให้แก่ ผู้นำชุมชนนำกลับไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ อยู่ในวัยทำงาน และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย เพื่อประโยชน์ในการขยายผลต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรทำการวิจัยในเชิงคุณภาพ โดยสังเกตพฤติกรรมของผู้นำชุมชน เพื่อติดตามผลการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน มีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ไอเอี่ยม. ทัศนคติของผู้ใหญ่บ้านที่มีต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่
ด้านการส่งเสริมการเกษตร ในจังหวัดปทุมธานี. ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. มติใหม่ในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสรุปสาระสำคัญ
ในการปรับปรุงระบบบริหาร และเครือข่ายการศึกษาออกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เลื่องเชื่อง, 2536.
- _____ หลักการศึกษานอกโรงเรียน และเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. วัฒนธรรมกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ชาติชาตรี โยสีดา. "ข้อเสนอแนะระบบต้องให้ชุมชนจัด," เลื่อนิวส์. 26 มกราคม 2539.
หน้า 26.
- ชินชัย ชีเจริญ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสังคมสงเคราะห์ชุมชน ผลกระทบจาก
การแบ่งช่วงชั้นบุคคลในชุมชนแออัด : กรณีศึกษาชุมชนซอยอินทามระ 10 เขต
พญาไท กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.
- จิรวัดน์ นิจนตร. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2528.
- ดำรง สุนทรสารทูล. บทบาทและหน้าที่ของนักปราชญ์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ถนัด ม่วงมณี. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการศึกษานอกโรงเรียน
ในท้องที่อำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526. อัดสำเนา.
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. สรุปมติและข้อเสนอแนะจากการประชุมเรื่อง "การมีส่วนร่วมของ
ประชาชน : นโยบายและกลวิธี", ใน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาชานโยบายสาธารณะสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2 : 2527.
- พิมพ์ขาวการศึกษาบ้านเมือง. "ผู้นำหมู่บ้านขามเฒ่า ชม กสน." ใน ไปอยู่จริง. กรุงเทพฯ :
บริษัทศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด, ม.ป.ป.

นเรศ วงศ์สวัสดิ์. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อโครงการ
สร้างงานใน ชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีห้าตำบลในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
อัคราณา.

นางนวล. “เรื่องจากปก,” ใน การศึกษาดลลิตชีวิต. 17 (7) : 5-9 ; กันยายน 2538.

บุญมา. “ผู้นำท้องถิ่นผู้กำหนดเส้นทางการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง,” ใน การศึกษาดลลิต
ชีวิต. 17 (7) : 68-69 ; กันยายน 2538.

ปรัชญา เวสารัชช. รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

ประกิต จันทรศรี. การมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านในการปฏิบัติงานที่อ่านหนังสือ
ประจำหมู่บ้าน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
อัคราณา.

ประพนธ์ ปิยรัตน์. “การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการ
เรื่อง การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม. สถาบันพัฒนาการสาธิตสุโขทัย :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายบรรหาร
 ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรีแสดงต่อรัฐสภา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2538.

ผดุง อารยะวิญญู , สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวัดย์ ธรรมแสง. ปัญหาในการพัฒนา
ชนบทของรัฐบาล. ม.ป.ท., 2528. อัคราณา.

พัฒน์ บุญรัตนพันธ์. การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

พงษ์ศักดิ์ ขวงสะอาด. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มสตรีใน
การพัฒนาท้องถิ่น อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530. อัคราณา.

- ไพรัตน์ เคะรินทร์. "นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน," พัฒนาชุมชน. หน้า 36 -38. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527.
- ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. "การมีส่วนร่วมของประชาชน," ใน วารสารพัฒนาชุมชน. 27 : 24 - 30 ; กุมภาพันธ์ 2531.
- ภูมิธรรม เวชยชัย. บทบาทขององค์การอาสาสมัครเอกชนในการสร้างสถาบันเกษตรกรเพื่อพัฒนา : ศึกษากรณีการสร้างกลุ่มธนาคารข้างขององค์กรอนุเคราะห์เด็ก เปรียบเทียบอ้างอิงสร้างกลุ่มธนาคารข้าวขององค์กรพัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนไทย อนุเคราะห์ไทย, 2526.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.
- วินัย เชื้อเพชร. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- วิรัตน์ สมสินทรัพย์. การมีส่วนร่วมของสตรีในกิจกรรมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- คันธนะ ดันติชาติ. การมีส่วนร่วมของกรรมการสภาตำบลในโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531. อัดสำเนา.
- สกนธ์ จันทรรักษ์. ปัจจัยบางประการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์เยาวชน จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.

๑. สุจินต์ คาวีระกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด ของ จังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ. 2527. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
๒. สุปัญญา กิตติวิสาร. การศึกษาทัศนคติของกำนันในการให้ความร่วมมือต่องานการศึกษา ผู้ใหญ่ในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. 2526. อัดสำเนา.
- สมใจ ทองเรือง. "การศึกษานอกโรงเรียนกับการพัฒนาคนในแผนฯ 8," ใน การศึกษา ตลอดชีวิต. 17(3) : 28 - 29 ; พฤษภาคม 2538.
๓. อคิน รพีพัฒน์. "อภิปรายเรื่องทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน : ทัศนะจาก องค์การพัฒนาเอกชน," ใน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, รวบรวม โดย ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
๔. Akhtar, Ali. "Integrated Rural Development," Philippines Journal of Public Administration. 21(1) : 26 - 27 ; January , 1977.
๕. Beal, G.M. "Additional Hypothesis in Participation Research," Rural Sociology. 36: 249 - 256; 1956.
๖. Brown, E.J. Who Take Part in Rural Organization. Pennsylvania State, College, 1953.
- Byrkit, Donald R. Elements of Statistics. 2 nd ed. Litton Educational Publishing, Inc., 1975.
- Cronbach, Lee Josept. Essentials of Phychological Testing. 3 nd ed. New York : harper and Brothers, 1970.
๗. Ervin, William. Participation Management : Concept Theory and Implementation. Atlanta Ga : Georgia State University, 1976.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5 th ed. Tokyo, Megraw-Hill, 1981.

- International Labour Office. Participation by Employers' and Workers' Organization in Economic and Social Planning. Geneva : International Labour office, 1971.
- Cohen, J.M. and Norman T. Uphoff. Rural Development Participation : Concepts and Measures for Project Design, Implementation and Evaluation. New York : The rural development committee Center for International Studies, Cornell University, 1977.
- Kanchanachitra, S. Factors Related to Community Development in Thai Village. Ithaca, New York : Unpublished Master's Thesis, Cornell University, 1976.
- May, D.G. Social Participation of Individuals in Four Rurals. New York : Harper & Row Press, 1951.
- Reeder, William W. Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State Cornell University. Unpublished. Ph.D. Dissertation, 1974.
- United Nation. Popular Participation in Decision Making for Development. New York : United Nations Publication, 1975.
- White. Why Community Participation? A Discussion of the Arguments. Community Participation : Current Issue and Lesson Learned. Published by United Nations children's Fund, 1982.
- Yadav. Local level Planning and Rural Development Alternatives Strategy. New Delhi: Concept Publishing Company, 1980.
- Yamane , Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3 nd ed. New York : Harper and Row, 1969.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์

กรุงเทพฯ

ที่ ทม 1007/0106

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ตามรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ภาคผนวก ข.

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวจุฑารัตน์ จีนประชา เป็นนิสิตระดับ
ปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชนใน
จังหวัดนครปฐม

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ ประธาน

รศ.เชิขรศรี วิวิธศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณา ให้ความร่วมมือในครั้งนี้
และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

- | | | |
|----|----------------------|---|
| 1. | คุณประสิทธิ์ เชิดชู | ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม
อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครปฐม
73000 |
| 2. | คุณชะม้าย ทองสวัสดิ์ | ศึกษานิเทศก์ 8
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
ภาคกลาง อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี |
| 3. | คุณลักขณา นักร้อง | อาจารย์ 2 ระดับ 7 หัวหน้าฝ่าย
ส่งเสริมและบริการศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดนครปฐม อำเภอเมืองฯ
จังหวัดนครปฐม 73000 |

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

**แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชนในจังหวัดนครปฐม**

คำอธิบาย

แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชนในจังหวัดนครปฐม ในฐานะที่ท่านเป็นผู้หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ชนบท ท่านเห็นว่าผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมากน้อยเพียงใด

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ○ ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โปรดพิจารณาว่าท่านได้มีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดในกิจกรรมแต่ละข้อในแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย / ตามช่องที่ตรงกับการมีส่วนร่วมของท่าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โปรดแสดงความคิดเห็นตามที่ท่านได้ประสบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน ☐ หน้าข้อที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ท่านมีอายุ 1 []
 - ☐ ต่ำกว่า 35 ปี
 - ☐ ตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 - ☐ ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

2. วุฒิทางการศึกษา 2 []
 - ☐ ชั้นประถมศึกษา
 - ☐ ชั้นมัธยมศึกษา
 - ☐ ชั้นอุดมศึกษา

3. ประสบการณ์ในการทำงาน 3 []
 - ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
 - ☐ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

4. ท่านเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำชุมชน 4 []
 - ☐ เข้าเรียน
 - ☐ ยังไม่เข้าเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่ตรงกับการปฏิบัติงานของท่าน แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	1. ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษายศสามัญ ให้ความร่วมมือในการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ			
2	ติดต่อหาอาสาสมัครมาทำการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ			
3	เสนอแนะในการสอบถามรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษา			
4	เสนอแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ			
5	เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบ			
6	เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษายศสามัญ			
7	ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษายศสามัญ			
8	นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนศายศสามัญเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน			
9	ส่งเสริมจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชนที่เกี่ยวข้อง			

ข้อ	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
10	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน				15[]
11	ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสารและแนะนำให้ผู้ชุมชนมารับบริการ				16[]
12	ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชุมชนรู้ทางหอกระจายข่าวโดยแนะนำให้ผู้ชุมชนมารับบริการ				17[]
13	ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของชุมชน				18 []
14	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญทุกระดับ				19 []
15	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอน การพบกลุ่ม				20 []
16	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนที่มีปัญหาออกระหว่างเรียน				21[]
2.ด้านการศึกษาสายอาชีพ					
17	ให้ความร่วมมือในการสำรวจและเก็บข้อมูลผู้ที่ต้องการเรียนวิชาชีพ				23[]
18	ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่างๆในชุมชน				24[]
19	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ในการเรียนการสอนในชุมชน				25[]
20	เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสายอาชีพสำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้เสริม หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่หรือพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น				26[]

ข้อ	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
21	ร่วมประชุมวางแผนจัดการศึกษาสายอาชีพในพื้นที่				27[]
22	นำโครงการจัดการศึกษาสายอาชีพเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน				28[]
23	ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาสายอาชีพ				29[]
24	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพ				30[]
25	ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน				31[]
26	เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน				32[]
27	ให้ความร่วมมือในการใช้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ วัสดุ ในการเรียนการสอน				33[]
28	สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการเรียนวิชาชีพ แล้วผลิตเพื่อกำหนดายและการตลาด				34[]
29	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาสายอาชีพที่ดำเนินการในพื้นที่				35[]
30	ติดตามผู้เรียนที่ออกระหว่างเรียนวิชาชีพ				36[]
31	ให้ความร่วมมือในการติดตามผลผู้เรียนที่จบหลักสูตรด้านวิชาชีพในชุมชนของตน ว่าสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้มากน้อยเพียงใด				37[]

ข้อ	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้ปทุมชนมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
32	3.ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร ให้ความร่วมมือในการสำรวจ ความต้องการแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ			
33	ส่งเสริมสนับสนุนติดต่อหาอาคาร สถานที่ ในการจัดเป็นแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร			
34	เสนอแนะทางการจัดให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในพื้นที่ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ			
35	ร่วมเป็นกรรมการของแหล่งในการจัดให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร			
36	ร่วมกำหนดแนวทางในการจัดแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร			
37	ร่วมเสนอแนะแนวทางจัดตั้ง และพัฒนาปรับปรุงแหล่งให้บริการ ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร			
38	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร			
39	นำแนวทาง หรือแผนการจัดตั้งแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบล, หมู่บ้าน			
40	ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชุมชนรู้จัก และเข้าใช้บริการในแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร			
41	เป็นกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้างแหล่งให้บริการความรู้			

39[]

40[]

41[]

42[]

43[]

44[]

45[]

46[]

47[]

48[]

ข้อ	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วม			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	
42	ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับ การดำเนินงานของแหล่งให้บริการความรู้				49[]
43	ร่วมกับการรณรงค์แหล่งให้บริการความรู้จัดวิธีให้บริการ การดูแลรักษามุมบริการ ป้ายประกาศ และอื่นๆ ในที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การ เรียน ฯลฯ				50[]
44	เป็นกรรมการ และเข้าประชุมวางแผนเพื่อติดตามผลการ ดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจ กรรมหรือมาใช้บริการในการจัดแหล่งให้บริการความรู้				51[]
45	ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจัดกิจกรรม ในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ-ส่ง หนังสือพิมพ์รายวันของที่บ้านฯ				52[]
46	ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้ บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				53[]
47					54[]

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง ของ
ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอ
แนะในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน

1. ปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ.....

.....

.....

ด้านการศึกษาสายอาชีพ.....

.....

.....

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร.....

.....

.....

**2. ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ในการจัดกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียน ในปัจจุบันอย่างไร**

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ.....

.....

.....

ด้านการศึกษาสายอาชีพ.....

.....

.....

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร.....

.....

.....

3. ความคาดหวังหรือข้อคิดเห็นอื่น ๆ

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ.....

.....

.....

ด้านการศึกษาสายอาชีพ.....

.....

.....

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร.....

.....

.....

ภาคผนวก ง.

**ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน จำแนกแต่ละด้านและรายหมู่ ตามตัวแปร อายุ วุฒิทางการศึกษา
ประสบการณ์ในการทำงาน การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น โดยรวม
และรายข้อ**

ตาราง 21 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ จำแนกตามอายุ

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ให้ความร่วมมือในการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.92	0.95	2.37
	ภายในกลุ่ม	297	119.87	0.40	
	รวม	299	121.79		
2. ติดต่ออาสาสมัครมาทำการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.5	1.75	2.84
	ภายในกลุ่ม	279	182.74	0.61	
	รวม	299	186.25		
3. เสนอแนะในการสอบถามรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	1.31
	ภายในกลุ่ม	297	140.30	0.47	
	รวม	299	141.54		
4. เสนอแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.17	0.33
	ภายในกลุ่ม	297	155.03	0.52	
	รวม	299	155.38		
5. เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีถิ่นในพื้นที่ความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.95	0.97	1.96
	ภายในกลุ่ม	297	147.44	0.49	
	รวม	299	149.39		
6. เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.08	1.04	1.83
	ภายในกลุ่ม	297	168.83	0.56	
	รวม	299	170.91		

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
7. ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.74	0.36	0.65
	ภายในกลุ่ม	297	167.51	0.56	
	รวม	299	168.25		
8. นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนสายสามัญเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.53	0.76	1.39
	ภายในกลุ่ม	297	163.30	0.54	
	รวม	299	164.83		
9. ส่งเสริมจัดการศึกษา ร่วมกับหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชนที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.62	0.31	0.60
	ภายในกลุ่ม	297	152.10	0.51	
	รวม	299	152.72		
10. ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.37	0.68	1.34
	ภายในกลุ่ม	297	150.88	0.50	
	รวม	299	152.25		
11. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสารและแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.77	1.88	3.83*
	ภายในกลุ่ม	297	145.76	0.49	
	รวม	299	149.53		
12. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจายข่าวโดยแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.40	3.20	6.14**
	ภายในกลุ่ม	297	154.83	0.52	
	รวม	299	161.23		
13. ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.75	0.87	2.88
	ภายในกลุ่ม	297	90.23	0.30	
	รวม	299	91.98		

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
14. มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญทุกระดับ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.84	0.42	0.92
	ภายในกลุ่ม	297	135.10	0.45	
	รวม	299	135.94		
15. ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนการสอนการพบกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.74	0.37	0.70
	ภายในกลุ่ม	279	156.89	0.52	
	รวม	299	157.63		
16. ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนที่มีปัญหาออกระหว่างเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.83	0.41	0.72
	ภายในกลุ่ม	297	169.74	0.57	
	รวม	299	170.57		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	1.51	2.21
	ภายในกลุ่ม	297	69.49	0.23	
	รวม	299	70.53		

จากตาราง 21 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ข้อ คือ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางออกกระจายข่าว โดยแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ และข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ข้อ คือ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสาร และแนะนำให้ประชาชนมารับบริการนอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายข้อ จึงใช้วิธีถ่วงของเชฟเฟ (Scheffe's) ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 22 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เรื่อง ประชาสัมพันธ์
 ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสาร และแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ จำแนกตามอายุ
 เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี
		2.23	2.33	2.54
ต่ำกว่า 35 ปี	2.23		0.10	0.31*
ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	2.33			0.21*
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.54			

จากตาราง 22 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ
 เรื่อง ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสาร และแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ
 แตกต่างจาก อายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มี อายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมมากกว่า อายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 23 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เรื่อง ประชาสัมพันธ์
 ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจายข่าวโดยแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ จำแนกตามอายุ
 เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 35 ปี	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี
		2.15	2.29	2.57
ต่ำกว่า 35 ปี	2.15		0.14	0.42**
ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป	2.29			0.28**
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.57			

จากตาราง 23 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัด
 กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เรื่อง
 ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจายข่าวโดยแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ แตกต่าง
 จากอายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้น
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชน ที่มีอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมมากกว่า อายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 24 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ จำแนกตามอายุ

ด้านการศึกษาสายอาชีพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
17. ให้ความร่วมมือในการสำรวจและเก็บ ข้อมูลผู้ที่ต้องการเรียนวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.24	1.11	1.82
	ภายในกลุ่ม	297	181.79	0.61	
	รวม	299	184.03		
18. ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้าน อาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.91	2.45	4.31*
	ภายในกลุ่ม	279	168.81	0.56	
	รวม	299	173.72		
19. ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ในการเรียนการสอนในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.28	0.64	1.16
	ภายในกลุ่ม	297	163.05	0.54	
	รวม	299	164.33		
20. เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสาย อาชีพ สำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้ เสริม หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือพัฒนาอาชีพ ที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น	ระหว่างกลุ่ม	2	2.38	1.19	2.39
	ภายในกลุ่ม	297	147.94	0.49	
	รวม	299	150.32		
21. ร่วมประชุมวางแผนจัดการศึกษาสายอาชีพ ในพื้นที่	ระหว่างกลุ่ม	2	7.25	3.62	6.35**
	ภายในกลุ่ม	297	169.34	0.57	
	รวม	299	176.59		
22. นำโครงการจัดการศึกษาสายอาชีพเข้าร่วม ในแผนพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.25	3.62	6.98**
	ภายในกลุ่ม	297	154.29	0.51	
	รวม	299	161.54		

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านการศึกษาสายอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
23. ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.07	0.53	1.02
	ภายในกลุ่ม	297	155.91	0.52	
	รวม	299	156.98		
24. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.99	0.99	1.89
	ภายในกลุ่ม	279	156.75	0.52	
	รวม	299	158.74		
25. ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.90	0.95	1.78
	ภายในกลุ่ม	297	158.68	0.53	
	รวม	299	160.58		
26. เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.00	1.00	2.50
	ภายในกลุ่ม	297	118.52	0.39	
	รวม	299	120.52		
27. ให้ความร่วมมือในการใช้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ วัสดุ ในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.81	0.90	1.94
	ภายในกลุ่ม	297	138.53	0.46	
	รวม	299	140.34		
28. สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการเรียนวิชาชีพแล้วผลิตเพื่อจำหน่ายและการตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	0.12	0.23
	ภายในกลุ่ม	297	161.75	0.54	
	รวม	299	162.00		
29. ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาสายอาชีพที่ดำเนินการในพื้นที่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.14	0.27
	ภายในกลุ่ม	297	160.14	0.53	
	รวม	299	160.43		

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
30. ติดตามผู้เรียนที่ออกระหว่างเรียนวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.07	0.13
	ภายในกลุ่ม	297	176.97	0.59	
	รวม	299	177.13		
31. ให้ความร่วมมือในการติดตามผลผู้เรียนที่จบหลักสูตรด้านวิชาชีพในชุมชนของตน ว่าสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้คํามากน้อยเพียงใด	ระหว่างกลุ่ม	2	3.59	1.79	2.76
	ภายในกลุ่ม	279	193.14	0.65	
	รวม	299	196.73		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	0.83	2.90
	ภายในกลุ่ม	297	85.20	0.28	
	รวม	299	86.87		

จากตาราง 24 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาศาษาอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ข้อ คือ ร่วมประชุมวางแผนจัดการศึกษาศาษาอาชีพในพื้นที่ และนำโครงการจัดการศึกษาศาษาอาชีพเข้าร่วม ในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 1 ข้อ คือ ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 25 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขาสีป เรื่อง ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญ
 ด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี
		2.13	2.36	2.53
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	2.13		0.23*	0.40*
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.36			0.17
ต่ำกว่า 35 ปี	2.53			

จากตาราง 25 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสาขาสีป เรื่อง
 ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน แตกต่างจาก อายุตั้งแต่
 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วมมากกว่า
 อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 26 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง ประชุมวางแผนจัดการศึกษาสายอาชีพ
 ในพื้นที่ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 35 ปี	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี
		1.87	2.15	2.18
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	1.87		0.28	0.31**
ต่ำกว่า 35 ปี	2.15			
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.18			

จากตาราง 26 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ เรื่อง ประชุมวางแผนจัดการศึกษาสายอาชีพในพื้นที่แตกต่างจากอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขอาชีวะ เรื่อง นำโครงการจัดการศึกษาสาขอาชีวะ
 เข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี
		1.98	2.28	2.38
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	1.98		0.30**	0.40**
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.28			0.10
ต่ำกว่า 35 ปี	2.38			

จากตาราง 27 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสาขอาชีวะ เรื่อง
 นำโครงการจัดการศึกษาสาขอาชีวะเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน แตกต่างจาก
 อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมมากกว่า อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 28 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
32. ให้ความร่วมมือในการสำรวจ ความ ต้องการแหล่งให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เช่น ที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.41	1.20	2.78
	ภายในกลุ่ม	297	128.50	0.43	
	รวม	299	130.91		
33. ส่งเสริมสนับสนุนติดต่อหาอาคาร สถานที่ ในการจัดเป็นแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.10
	ภายในกลุ่ม	279	126.26	0.42	
	รวม	299	126.34		
34. เสนอแนวทางการจัดให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ในพื้นที่ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.67	0.33	0.79
	ภายในกลุ่ม	297	125.71	0.42	
	รวม	299	126.38		
35. ร่วมเป็นกรรมการของแหล่งในการจัดให้ บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.64	0.81	1.40
	ภายในกลุ่ม	297	172.61	0.58	
	รวม	299	174.25		
36. ร่วมกำหนดแนวทางในการจัดแหล่งให้ บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.17	0.58	1.01
	ภายในกลุ่ม	297	171.01	0.57	
	รวม	299	172.18		
37. ร่วมเสนอแนะแนวทางจัดตั้ง และพัฒนา ปรับปรุงแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าว สาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.86	0.93	1.95
	ภายในกลุ่ม	297	141.80	0.47	
	รวม	299	143.66		

ตาราง 28 (ต่อ)

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
38. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	1.39
	ภายในกลุ่ม	297	127.87	0.43	
	รวม	299	129.08		
39. นำแนวทาง หรือแผนการจัดตั้งแหล่งให้ บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมในแผน พัฒนาตำบล, หมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.05	2.02	4.15*
	ภายในกลุ่ม	279	144.94	0.48	
	รวม	299	148.99		
40. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้จัก และเข้าใจ บริการในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.60	1.30	3.07*
	ภายในกลุ่ม	297	126.06	0.42	
	รวม	299	128.66		
41. เป็นกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้าง แหล่งให้บริการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.31	0.56
	ภายในกลุ่ม	297	165.70	0.55	
	รวม	299	166.33		
42. ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานของแหล่งให้ บริการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.44	0.21	0.42
	ภายในกลุ่ม	297	153.14	0.51	
	รวม	299	153.58		
43. ร่วมกับกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ จัดวิธีให้บริการ การดูแลรักษามุมบริการ ป้าย ประกาศ และอื่น ๆ ในที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.22	1.60	2.98
	ภายในกลุ่ม	297	160.17	0.53	
	รวม	299	163.39		

ตาราง 28 (ต่อ)

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
44. เป็นกรรมการ และเข้าประชุมวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษา ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.48	2.73	4.38*
	ภายในกลุ่ม	297	185.52	0.62	
	รวม	299	191.00		
45. สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้ามาร่วมกิจกรรมหรือมาใช้บริการในการจัดแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.14	1.07	2.00
	ภายในกลุ่ม	279	159.09	0.53	
	รวม	299	161.23		
46. ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ-ส่งหนังสือพิมพ์รายวันของที่ย่าน ฯลฯ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.58	3.78	5.91**
	ภายในกลุ่ม	297	190.42	0.64	
	รวม	299	198.00		
47. ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.47	2.73	4.52*
	ภายในกลุ่ม	297	179.76	0.60	
	รวม	299	185.23		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.94	0.97	3.01*
	ภายในกลุ่ม	297	95.46	0.32	
	รวม	299	97.40		

จากตาราง 28 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ข้อ คือ ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจัด

กิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ - ส่งหนังสือพิมพ์รายวัน
ของที่อ่าน ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ข้อ ($F = 3.07-4.52$)
ข้อที่มีค่า F สูงสุด คือ ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้
ข้อมูลข่าวสาร นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's)
ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 29 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่อง ติดตามการใช้งบประมาณ
 ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ - ส่ง
 หนังสือพิมพ์รายวันของที่อ่าน จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี
		2.03	2.34	2.38
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	2.03		0.31**	0.35**
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.34			0.04
ต่ำกว่า 35 ปี	2.38			

จากตาราง 29 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล
 ข่าวสาร เรื่อง ติดตามการใช้งบประมาณ ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการ
 ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ - ส่งหนังสือพิมพ์รายวันของที่อ่าน แตกต่างจากอายุ
 ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
 สำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี มีส่วนร่วม
 มากกว่า อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 30 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง ติดตามการดำเนินงาน
 ของคณะกรรมการให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

กลุ่มอายุ	$\bar{X}$	ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	ต่ำกว่า 35 ปี
		2.10	2.36	2.46
ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป	2.10		0.26*	0.36*
ตั้งแต่ 35 - 45 ปี	2.36			0.10
ต่ำกว่า 35 ปี	2.46			

จากตาราง 30 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล
 ข่าวสาร เรื่อง ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร
 แตกต่างจากอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกัน
 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35 - 45 ปี
 มีส่วนร่วมมากกว่า อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

ตาราง 31 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ จำแนกตาม
วุฒิทางการศึกษา

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ให้ความร่วมมือในการสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.86	2.43	6.17**
	ภายในกลุ่ม	297	116.93	0.39	
	รวม	299	121.79		
2. ติดต่ออาสาสมัครมาทำการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.82	2.40	3.94*
	ภายในกลุ่ม	279	181.43	0.61	
	รวม	299	186.25		
3. เสนอแนะในการสอบถามรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	6.00	3.00	6.58**
	ภายในกลุ่ม	297	135.54	0.45	
	รวม	299	141.54		
4. เสนอแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	ระหว่างกลุ่ม	2	10.32	5.16	10.56**
	ภายในกลุ่ม	297	145.06	0.48	
	รวม	299	155.38		
5. เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	9.94	4.97	10.59**
	ภายในกลุ่ม	297	139.45	0.46	
	รวม	299	149.39		
6. เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	8.54	4.27	7.81**
	ภายในกลุ่ม	297	162.37	0.54	
	รวม	299	170.91		

ตาราง 31 (ต่อ)

ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
7. ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผนจัดการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาศายสามัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.34	2.17	3.93*
	ภายในกลุ่ม	297	163.91	0.55	
	รวม	299	168.25		
8. นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนสายสามัญเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.22	4.11	7.79**
	ภายในกลุ่ม	279	156.61	0.52	
	รวม	299	164.83		
9. ส่งเสริมจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชนที่เกี่ยวข้อง	ระหว่างกลุ่ม	2	3.17	1.58	3.14*
	ภายในกลุ่ม	297	149.55	0.50	
	รวม	299	152.72		
10. ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.68	0.84	1.65
	ภายในกลุ่ม	297	150.57	0.50	
	รวม	299	152.25		
11. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสารและแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.49	0.98
	ภายในกลุ่ม	297	148.54	0.50	
	รวม	299	149.53		
12. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจายข่าวโดยแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.06	1.03	1.92
	ภายในกลุ่ม	297	159.17	0.53	
	รวม	299	161.23		
13. ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.23	0.76
	ภายในกลุ่ม	297	91.51	0.30	
	รวม	299	91.98		

ตาราง 31 (ต่อ)

ด้านการศึกษพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
14. มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญทุกระดับ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.64	1.32	2.94
	ภายในกลุ่ม	297	133.30	0.44	
	รวม	299	135.94		
15. ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนการสอนการพบกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.23	3.61	7.14**
	ภายในกลุ่ม	279	150.40	0.50	
	รวม	299	157.63		
16. ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนที่มีปัญหาออกระหว่างเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	7.67	3.83	6.99**
	ภายในกลุ่ม	297	162.90	0.54	
	รวม	299	170.57		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	4.34	2.16	9.72**
	ภายในกลุ่ม	297	66.19	0.22	
	รวม	299	70.53		

จากตาราง 31 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเรขาคณิต พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 ข้อ ($F = 6.17 - 10.59$) ข้อที่มีค่า F สูงสุด คือ เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชน และประชาชนที่มีขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบ ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ข้อ ($F = 3.14 - 3.94$) ข้อที่มีค่า F สูงสุดคือ ติดต่อหาอาสาสมัครมาทำการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's) ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 32 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เรื่อง ติดต่อหาอาสาสมัคร
 มาทำการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา เป็นรายคู่

วุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้น ประถมศึกษา	ชั้น มัธยมศึกษา	ชั้น อุดมศึกษา
		1.98	2.13	2.58
ชั้นประถมศึกษา	1.98	-	0.15	0.60*
ชั้นมัธยมศึกษา	2.13			0.45
ชั้นอุดมศึกษา	2.58			

จากตาราง 32 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ
 เรื่อง ติดต่อหาอาสาสมัครมาทำการสอนผู้ไม่รู้หนังสือ แตกต่างจาก ชั้นประถมศึกษาและ
 ชั้นมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
 สำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่า
 ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 33 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เรื่อง เสนอความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบ

วุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้น ประถมศึกษา	ชั้น มัธยมศึกษา	ชั้น อุดมศึกษา
		2.02	2.32	2.75
ชั้นประถมศึกษา	2.02	-	0.30**	0.73**
ชั้นมัธยมศึกษา	2.32			0.43**
ชั้นอุดมศึกษา	2.75			

จากตาราง 33 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ เรื่อง เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนที่มีขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบ แตกต่างจาก ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างจาก ชั้นประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่าชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัศึกษามีส่วนร่วม มากกว่าชั้นประถมศึกษา

ตาราง 34 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ด้านการศึกษาสายอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
17. ให้ความร่วมมือในการสำรวจและเก็บข้อมูลผู้ที่ต้องการเรียนวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.87	2.43	4.03*
	ภายในกลุ่ม	297	179.16	0.60	
	รวม	299	184.03		
18. ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.23	2.61	4.60*
	ภายในกลุ่ม	279	168.49	0.56	
	รวม	299	173.72		
19. ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ในการเรียนการสอนในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.21	1.60	2.96
	ภายในกลุ่ม	297	161.12	0.54	
	รวม	299	164.33		
20. เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสายอาชีพ สำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้เสริม หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น	ระหว่างกลุ่ม	2	6.62	3.31	6.84**
	ภายในกลุ่ม	297	143.70	0.48	
	รวม	299	150.32		
21. ร่วมประชุมวางแผนจัดการศึกษาสายอาชีพในพื้นที่	ระหว่างกลุ่ม	2	5.40	2.70	4.68**
	ภายในกลุ่ม	297	171.19	0.57	
	รวม	299	176.59		
22. นำโครงการจัดการศึกษาสายอาชีพเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.15	1.17	2.00
	ภายในกลุ่ม	297	159.39	0.53	
	รวม	299	161.54		

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านการศึกษาสายอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
23. ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.78	2.38	4.66**
	ภายในกลุ่ม	297	152.20	0.51	
	รวม	299	156.98		
24. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.49	2.85
	ภายในกลุ่ม	279	155.75	0.52	
	รวม	299	158.74		
25. ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการศึกษาสายอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.04	2.32	4.42**
	ภายในกลุ่ม	297	155.94	0.52	
	รวม	299	160.58		
26. เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับประชาชน และประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.24	0.12	0.39
	ภายในกลุ่ม	297	120.28	0.40	
	รวม	299	120.52		
27. ให้ความร่วมมือในการใช้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ วัสดุ ในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.14	1.06	2.29
	ภายในกลุ่ม	297	138.20	0.46	
	รวม	299	140.34		
28. สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการเรียนวิชาชีพแล้วผลิตเพื่อจำหน่ายและการตลาด	ระหว่างกลุ่ม	2	6.09	3.34	6.39**
	ภายในกลุ่ม	297	155.31	0.52	
	รวม	299	162.00		
29. ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาสายอาชีพที่ดำเนินการในพื้นที่	ระหว่างกลุ่ม	2	5.81	2.90	5.58**
	ภายในกลุ่ม	297	154.62	0.52	
	รวม	299	160.43		

ตาราง 34 (ต่อ)

ด้านการศึกษาสายอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
30. ติดตามผู้เรียนที่ออกระหว่างเรียนวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.75	2.87	4.98**
	ภายในกลุ่ม	297	171.38	0.57	
	รวม	299	177.13		
31. ให้ความร่วมมือในการติดตามผลผู้เรียนที่จบหลักสูตรด้านวิชาชีพในชุมชนของตน ว่าสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพได้มากน้อยเพียงใด	ระหว่างกลุ่ม	2	6.90	3.45	5.39**
	ภายในกลุ่ม	279	189.83	0.63	
	รวม	299	196.73		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	4.04	2.02	7.25**
	ภายในกลุ่ม	297	82.82	0.27	
	รวม	299	86.87		

จากตาราง 34 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 ข้อ ($F = 4.66 - 6.84$) ข้อที่มีค่า F สูงสุด คือ เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาสายอาชีพ สำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้เสริม หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ หรือพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ข้อ ($F = 4.03 - 4.60$) ข้อที่มีค่า F สูงสุด คือ ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's) ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 35 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขอาชีพ เรื่อง ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญ
 ด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้น ประถมศึกษา	ชั้น มัธยมศึกษา	ชั้น อุดมศึกษา
		2.19	2.33	2.83
ชั้นประถมศึกษา	2.19	-	0.14	0.64*
ชั้นมัธยมศึกษา	2.33			0.50*
ชั้นอุดมศึกษา	2.83			

จากตาราง 35 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสาขอาชีพ เรื่อง ให้ความร่วมมือ
 ในการค้นหาผู้ชำนาญด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน แตกต่างจาก ชั้นประถมศึกษาและ
 ชั้นมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มี
 นัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่า
 ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 36 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขอาชีพ เรื่อง เสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษา
 สาขอาชีพ สำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้เสริม หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่
 หรือพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้น ประถมศึกษา	ชั้น มัธยมศึกษา	ชั้น อุดมศึกษา
		2.07	2.27	2.75
ชั้นประถมศึกษา	2.07	-	0.20**	0.68**
ชั้นมัธยมศึกษา	2.27			0.48**
ชั้นอุดมศึกษา	2.75			

จากตาราง 36 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสาขอาชีพ เรื่อง เสนอความคิดเห็น
 ในการจัดการศึกษาสาขอาชีพ สำหรับประชาชนที่ต้องการ มีรายได้เสริม หรือเปลี่ยน
 อาชีพใหม่ หรือพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น แตกต่างจากชั้นประถมศึกษา
 และชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างจากชั้นประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่า
 ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าชั้นประถมศึกษา

ตาราง 37 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
32. ให้ความร่วมมือในการสำรวจ ความ ต้องการแหล่งให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เช่น ที่ อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.37	1.68	3.92*
	ภายในกลุ่ม	297	127.54	0.42	
	รวม	299	130.91		
33. ส่งเสริมสนับสนุนติดต่อหาอาคาร สถานที่ ในการจัดเป็นแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.61	1.30	3.13*
	ภายในกลุ่ม	279	123.73	0.41	
	รวม	299	126.34		
34. เสนอแนวทางการจัดให้บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ในพื้นที่ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.46	1.23	2.95
	ภายในกลุ่ม	297	123.92	0.41	
	รวม	299	126.38		
35. ร่วมเป็นกรรมการของแหล่งในการจัดให้ บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	4.98	2.49	4.36**
	ภายในกลุ่ม	297	169.27	0.56	
	รวม	299	174.25		
36. ร่วมกำหนดแนวทางในการจัดแหล่งให้ บริการความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.02	1.51	2.65
	ภายในกลุ่ม	297	169.16	0.56	
	รวม	299	172.18		
37. ร่วมเสนอแนะแนวทางจัดตั้ง และพัฒนา ปรับปรุงแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.57	1.19
	ภายในกลุ่ม	297	142.51	0.47	
	รวม	299	143.66		

ตาราง 37 (ต่อ)

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
38. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.04	0.11
	ภายในกลุ่ม	297	128.98	0.43	
	รวม	299	129.08		
39. นำแนวทาง หรือแผนการจัดตั้งแหล่งให้ บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เข้าร่วมในแผน พัฒนาตำบล, หมู่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.40	1.20	2.43
	ภายในกลุ่ม	279	146.59	0.49	
	รวม	299	148.99		
40. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้จัก และเข้าใช้ บริการในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	6.69	3.34	8.15**
	ภายในกลุ่ม	297	121.97	0.41	
	รวม	299	128.66		
41. เป็นกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้าง แหล่งให้บริการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	2.21	1.10	2.00
	ภายในกลุ่ม	297	164.12	0.55	
	รวม	299	166.33		
42. ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานของแหล่งให้ บริการความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.07	0.53	1.04
	ภายในกลุ่ม	297	152.51	0.31	
	รวม	299	153.58		
43. ร่วมกับกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ จัดวิธีให้บริการ การดูแลรักษามุมบริการ ป้าย ประกาศ และอื่น ๆ ในที่อ่านหนังสือประจำ หมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.92	0.96	1.77
	ภายในกลุ่ม	297	161.47	0.54	
	รวม	299	163.39		

ตาราง 37 (ต่อ)

ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
44. เป็นกรรมการ และเข้าประชุมวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษา ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	0.94
	ภายในกลุ่ม	297	189.79	0.63	
	รวม	299	191.00		
45. สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมาใช้บริการในการจัดแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.49	1.74	3.28*
	ภายในกลุ่ม	279	157.74	0.53	
	รวม	299	161.23		
46. ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ-ส่งหนังสือพิมพ์ รายวันของที่อ่าน ฯลฯ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.41	2.20	3.38*
	ภายในกลุ่ม	297	193.59	0.65	
	รวม	299	198.00		
47. ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการ แหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.36	2.68	4.43*
	ภายในกลุ่ม	297	179.87	0.60	
	รวม	299	185.23		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.44	1.22	3.81*
	ภายในกลุ่ม	297	94.96	0.31	
	รวม	299	97.40		

จากตาราง 37 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า
ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ข้อ คือ ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน

รู้จักและเข้าใช้บริการ ในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 6 ข้อ ($F = 3.13 - 4.43$) ข้อที่มีค่า F สูงสุด คือ ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูล ข่าวสาร นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้วิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's) ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 38 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน
 รู้จักและเข้าใช้บริการ ในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตาม
 วุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้น ประถมศึกษา	ชั้น มัธยมศึกษา	ชั้น อุดมศึกษา
		2.37	2.60	3.00
ชั้นประถมศึกษา	2.37		0.23**	0.63**
ชั้นมัธยมศึกษา	2.60			0.40**
ชั้นอุดมศึกษา	3.00			

จากตาราง 38 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง
 ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้จัก และเข้าใช้บริการในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร
 แตกต่างจาก ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา แตกต่างจาก
 ชั้นประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษา
 ชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่าชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษา
 มีส่วนร่วมมากกว่าชั้นประถมศึกษา

ตาราง 39 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง ติดตามการดำเนินงาน
 ของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

วุฒิทางการศึกษา	$\bar{X}$	ชั้น ประถมศึกษา	ชั้น มัธยมศึกษา	ชั้น อุดมศึกษา
		2.16	2.35	2.75
ชั้นประถมศึกษา	2.16		0.19	0.59*
ชั้นมัธยมศึกษา	2.35			0.40*
ชั้นอุดมศึกษา	2.75			

จากตาราง 39 พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร เรื่อง
 ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างจาก
 ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่าง
 กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา มีส่วนร่วม
 มากกว่าชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 40 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ให้ความร่วมมือสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ.....	2.18	0.41	2.51	0.59	3.57**
2	ติดต่อหาอาสาสมัครมาทำการสอน.....	1.83	0.97	2.11	0.77	2.66**
3	เสนอแนะในการสอบถามรวบรวมข้อมูล ด้านการศึกษา	1.97	0.68	2.20	0.68	2.52*
4	เสนอแนะทางการจัดการศึกษาสำหรับชุม ชนและประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ ของแก้เจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรเอก ชนที่เกี่ยวข้องทราบ	1.94	0.57	2.14	0.07	2.04*
5	เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนที่ มีขึ้นในพื้นที่เขตความรับผิดชอบ	1.91	0.73	2.20	0.68	3.10**
6	เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการ ศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ...	1.87	0.70	2.15	0.68	2.72*
7	ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผน ในการจัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ	1.86	0.70	2.11	0.75	2.47*
8	นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนสายสามัญเข้า ร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	1.87	0.68	2.07	0.75	1.94
9	ส่งเสริมจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงาน ของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง	1.91	0.69	2.34	0.69	4.60**

ตาราง 40 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำ ชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน	2.18	0.69	2.40	0.71	2.25*
11	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจก เอกสารและแนะนำให้ประชาชนมารับ บริการ	2.28	0.71	2.47	0.70	2.06*
12	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจาย ข่าวแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ	2.32	0.68	2.45	0.74	1.34
13	ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของ ชุมชน	2.68	0.52	2.66	0.56	0.28
14	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนิน กิจกรรมการศึกษาพื้นฐานและสาย สามัญทุกระดับ	1.93	0.70	2.03	0.66	1.19
15	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอนการ พบกลุ่ม	1.83	0.72	1.84	0.72	0.07
16	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนที่มี ปัญหาออกกระหว่างเรียน	1.86	0.79	1.92	0.74	0.59
	รวม	2.03	0.79	2.23	0.47	3.07**

จากตาราง 40 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน
มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา
สายสามัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ข้อ

($t = 2.66 - 4.60$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ ส่งเสริมจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชนที่เกี่ยวข้อง และข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 5 ข้อ ($t = 2.04 - 2.52$) ข้อที่มีค่า t มากที่สุด คือ เสนอแนะให้การสอบถามรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษา นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

ตาราง 41 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสายอาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17	ให้ความร่วมมือสำรวจและเก็บข้อมูลผู้ที่ ต้องการเรียนวิชาชีพ	2.08	0.80	2.34	0.76	2.49*
18	ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญทาง ด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	2.13	0.76	2.30	0.75	1.63
19	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน ...	2.17	0.74	2.38	0.73	2.07*
20	เสนอความเห็นในการจัดการศึกษาสาย อาชีพสำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้ เสริมหรือเปลี่ยนอาชีพใหม่หรือพัฒนา อาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น...	2.06	0.76	2.19	0.68	1.29
21	ร่วมประชุมวางแผนการจัดการศึกษาสาย อาชีพในพื้นที่	1.90	0.76	2.07	0.76	1.70
22	นำโครงการจัดการศึกษาสายอาชีพเข้า ร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	2.05	0.75	2.17	0.72	1.25
23	ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาใช้ในการจัด การศึกษาสายอาชีพ	1.90	0.75	2.26	0.71	3.74**
24	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการศึกษายาอาชีพ	2.08	0.69	2.30	0.73	2.36*
25	ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการ จ้น ตอนการดำเนินกิจกรรมการศึกษายา อาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ..	2.13	0.74	2.25	0.72	1.24

ตาราง 41 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26	เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่าง ประชาชนกับประชาชนและประชาชนกับ หน่วยงานของรัฐและเอกชน	2.43	0.59	2.46	0.64	0.43
27	ให้ความร่วมมือในการใช้ประโยชน์จาก อาคาร สถานที่ วัสดุในการเรียนการสอน	2.35	0.69	2.48	0.68	1.48
28	สนับสนุนให้เกิดการเรียนวิชาชีพแล้ว ผลิตเพื่อจำหน่ายและการตลาด	1.97	0.68	2.00	0.75	0.36
29	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษาสายอาชีพที่ดำเนินการในพื้นที่	1.86	0.70	1.88	0.74	0.16
30	ติดตามผู้เรียนที่ออกระหว่างเรียนวิชาชีพ	1.74	0.82	1.77	0.75	0.34
31	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนจบ หลักสูตรด้านวิชาชีพในชุมชนของตน ว่าสามารถนำไปประกอบอาชีพได้มาก น้อยเพียงใด	2.00	0.79	2.03	0.81	0.37
	รวม	2.06	0.57	2.19	0.52	1.91

จากตาราง 41 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาสายอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ข้อคือให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาสายอาชีพ และข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ข้อ ($t = 2.07 - 2.49$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ ให้ความร่วมมือสำรวจและเก็บข้อมูลผู้ที่ต้องการเรียนวิชาชีพ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 42 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำ
ชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
32	ให้ความร่วมมือสำรวจความต้องการของ แหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสารเช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจาย ข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	2.45	0.70	2.62	0.64	1.86
33	ส่งเสริมสนับสนุนติดต่อหาอาคารสถานที่ ในการจัดเป็นแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	2.41	0.70	2.58	0.62	1.96*
34	เสนอแนวทางการจัดการให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.28	0.63	2.44	0.65	1.88
35	ร่วมเป็นกรรมการของแหล่งในการจัดให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.09	0.83	2.43	0.72	3.37*
36	ร่วมกำหนดแนวทางในการจัดแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.20	0.74	2.32	0.76	1.18
37	ร่วมเสนอแนะแนวทางจัดตั้งและพัฒนา ปรับปรุงแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าว สาร	2.28	0.73	2.39	0.86	1.19
38	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.39	0.65	2.42	0.65	0.42
39	นำแนวทางหรือแผนการจัดตั้งแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสารเข้าร่วมใน แผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	2.29	0.73	2.34	0.69	0.55

ตาราง 42 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
40	ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชมชนรู้จักและเข้าใช้ บริการในแหล่งให้บริการความรู้.....	2.33	0.66	2.50	0.64	1.96*
41	เป็นกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้าง แหล่งให้บริการความรู้	2.14	0.80	2.38	0.71	2.43*
42	ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานของแหล่ง ให้บริการความรู้	2.25	0.76	2.43	0.69	1.90
43	ร่วมกับกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ จัดวิธีการให้บริการการดูแลรักษานม บริการ ป้ายประกาศและอื่นๆ ในที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ	2.24	0.75	2.40	0.73	1.61
44	เป็นกรรมการและเข้าประชุมวางแผนเพื่อ ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการ ศึกษาให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.13	0.84	2.35	0.77	2.06*
45	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้า ร่วมกิจกรรมหรือมาใช้บริการแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.12	0.72	2.30	0.73	1.83
46	ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนิน งานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ-ส่ง หนังสือพิมพ์รายวันของที่บ้าน	2.06	0.84	2.24	0.79	1.62

ตาราง 42 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	ต่ำกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
47	ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการ แหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.12	0.82	2.28	0.77	1.54
	รวม	2.24	0.55	2.40	0.56	2.18*

จากตาราง 42 พบว่า ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูล ข่าวสาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ข้อ คือ ร่วมเป็น กรรมการของแหล่ง ในการจัดให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร และข้อที่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ข้อ ($t = 1.96-2.43$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด ถือเป็นกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้างแหล่งให้บริการความรู้ นอกนั้นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วม มากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

ตาราง 43 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ จำแนกตามการเข้าเรียน
 ในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ให้ความร่วมมือสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือ.....	2.54	0.65	2.38	0.62	2.11*
2	ติดต่อหาอาสาสมัครมาทำการสอน.....	2.21	0.75	1.96	0.79	2.62**
3	เสนอแนะในการสอบถามรวบรวมข้อมูล ด้านการศึกษา	2.22	0.72	2.10	0.66	1.40*
4	เสนอแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับ ชุมชนและประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบ ขอบข่ายหน้าที่ของรัฐและองค์กร เอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.24	0.73	2.01	0.70	2.62**
5	เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาสำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนที่ มีขึ้นในพื้นที่เขตความรับผิดชอบ	2.32	0.70	2.04	0.69	3.31**
6	เป็นกรรมการที่ปรึกษาในการจัดการ ศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ...	2.26	0.77	1.98	0.72	3.00**
7	ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการวางแผน ในการจัดการศึกษาพื้นฐานและการศึกษา สายสามัญ	2.21	0.75	1.96	0.73	2.76**
8	นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนสายสามัญเข้า ร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	2.15	0.75	1.95	0.73	2.24*
9	ส่งเสริมจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงาน ของรัฐบาลและเอกชนที่เกี่ยวข้อง	2.39	0.69	2.15	0.71	2.80**

ตาราง 43 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้นำ ชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน	2.53	0.66	2.25	0.75	3.28**
11	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ด้วยการแจก เอกสารและแนะนำให้ประชาชนมารับ บริการ	2.65	0.58	2.31	0.73	4.29**
12	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้ทางหอกระจาย ข่าวแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ	2.62	0.64	2.31	0.75	3.44**
13	ทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของ ชุมชน	2.78	0.49	2.61	0.57	2.58**
14	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนิน กิจกรรมการศึกษาพื้นฐานและสาย สามัญทุกระดับ	2.18	0.63	1.92	0.67	3.23**
15	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอนการ พบกลุ่ม	1.94	0.73	1.79	0.71	1.70
16	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนที่มี ปัญหาออกระหว่างเรียน	1.98	0.74	1.87	0.76	1.17
	รวม	2.32	0.47	2.10	0.47	3.91**

จากตาราง 43 พบว่า ผู้นำชุมชนที่เข้าเรียนและยังไม่เข้าเรียน ในโครงการ
ยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้าน
การศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 มี 11 ข้อ ($t = 2.58 - 4.29$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ ประชาสัมพันธ์ให้
 ชุมชนรู้ด้วยการแจกเอกสาร และแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ และข้อที่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ข้อ ($t = 1.40 - 2.24$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ
 นำแผนการตั้งกลุ่มผู้เรียนสายสามัญเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน นอกนั้น
 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่เข้าเรียนมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่ยังไม่เข้าเรียน

ตาราง 44 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาสาขาอาชีพ จำแนกตามการเข้าเรียนในโครงการยกระดับ
ความรู้ผู้นำท้องถิ่น

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17	ให้ความร่วมมือสำรวจและเก็บข้อมูลผู้ที่ ต้องการเรียนวิชาชีพ	2.41	0.77	2.20	0.78	2.26*
18	ให้ความร่วมมือในการค้นหาผู้ชำนาญทาง ด้านอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	2.37	0.72	2.19	0.77	1.96*
19	ให้ความร่วมมือในการจัดหาสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนในชุมชน ..	2.43	0.75	2.27	0.73	1.81
20	เสนอความเห็นในการจัดการศึกษาสาย อาชีพสำหรับประชาชนที่ต้องการมีรายได้ เสริมหรือเปลี่ยนอาชีพใหม่หรือพัฒนา อาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้มีรายได้ดีขึ้น..	2.33	0.63	2.07	0.73	3.05**
21	ร่วมประชุมวางแผนการจัดการศึกษาสาย อาชีพในพื้นที่	2.17	0.78	1.96	0.75	2.27*
22	นำโครงการจัดการศึกษาสายอาชีพเข้า ร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	2.29	0.68	2.07	0.75	2.48*
23	ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาใช้ในการจัด การศึกษาสายอาชีพ	2.35	0.71	2.07	0.71	3.26**
24	ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการศึกษายาอาชีพ	2.42	0.66	2.16	0.74	3.03**

ตาราง 44 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
25	ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ..	2.41	0.67	2.12	0.74	3.31**
26	เป็นสื่อกลางในการประสานงานระหว่างประชาชนกับประชาชนและประชาชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน	2.56	0.62	2.40	0.63	2.04*
27	ให้ความร่วมมือในการใช้ประโยชน์จากอาคาร สถานที่ วัสดุในการเรียนการสอน	2.59	0.60	2.38	0.71	2.71**
28	สนับสนุนให้เกิดการเรียนวิชาชีพแล้วผลิตเพื่อจำหน่ายและการตลาด	2.08	0.70	1.95	0.75	1.49
29	ตรวจเยี่ยมกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียนที่ดำเนินการในพื้นที่	1.97	0.73	1.82	0.72	1.62
30	ติดตามผู้เรียนที่ออกกระหว่างเรียนวิชาชีพ	1.80	0.78	1.75	0.76	0.58
31	ให้ความร่วมมือในการติดตามผู้เรียนจบหลักสูตรด้านวิชาชีพในชุมชนของตนว่าสามารถนำไปประกอบอาชีพได้มากน้อยเพียงใด	2.08	0.80	2.00	0.81	0.89
	รวม	2.28	0.50	2.09	0.54	2.96**

จากตาราง 44 พบว่า ผู้นำชุมชนที่เข้าเรียนและยังไม่เข้าเรียนใน โครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ($t = 2.71 - 3.31$) ข้อที่มี

ค่า t สูงสุด คือ ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงวิธีการขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการศึกษา
สายอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และข้อที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 มี 5 ข้อ ($t = 1.96 - 2.48$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ นำโครงการจัดการศึกษา
สายอาชีพเข้าร่วมในแผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน โดย ผู้ที่เข้าเรียน มีส่วนร่วมมากกว่า
ผู้ที่ยังไม่เข้าเรียน

ตาราง 45 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ของผู้นำชุมชน ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร จำแนกตามการเข้าเรียน
 ในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
32	ให้ความร่วมมือสำรวจความต้องการของ แหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสารเช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจาย ข่าว ศูนย์การเรียน ฯลฯ	2.67	0.64	2.53	0.66	1.38
33	ส่งเสริมสนับสนุนติดต่อหาอาคารสถานที่ ในการจัดเป็นแหล่งให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสาร	2.61	0.64	2.51	0.65	1.25
34	เสนอแนวทางการจัดการให้บริการความรู้ ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.52	0.62	2.34	0.65	2.28*
35	ร่วมเป็นกรรมการของแหล่งในการจัดให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.51	0.72	2.26	0.77	2.73**
36	ร่วมกำหนดแนวทางในการจัดแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.39	0.75	2.23	0.75	1.73
37	ร่วมเสนอแนะแนวทางจัดตั้งและพัฒนา ปรับปรุงแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าว สาร	2.45	0.68	2.31	0.69	1.62
38	ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.47	0.65	2.39	0.65	1.06

ตาราง 45 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	.เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
39	นำแนวทางหรือแผนการจัดตั้งแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสารเข้าร่วมใน แผนพัฒนาตำบลหรือหมู่บ้าน	2.45	0.63	2.27	0.73	2.14*
40	ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้จักและเข้าใช้ บริการในแหล่งให้บริการความรู้.....	2.59	0.66	2.40	0.64	2.42*
41	เป็นกรรมการการจัดหาทุนทรัพย์ก่อสร้าง แหล่งให้บริการความรู้	2.53	0.68	2.22	0.75	3.49**
42	ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุ อุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานของแหล่ง ให้บริการความรู้	2.62	0.61	2.27	0.74	4.34**
43	ร่วมกับกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ จัดวิธีการให้บริการการดูแลรักษามุม บริการ ป้ายประกาศและอื่นๆ ในที่อ่าน หนังสือประจำหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ	2.57	0.69	2.25	0.74	3.62**
44	เป็นกรรมการและเข้าประชุมวางแผนเพื่อ ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการ ศึกษาให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.49	0.72	2.19	0.81	2.10**
45	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้า ร่วมกิจกรรมหรือมาใช้บริการแหล่งให้ บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.44	0.63	2.15	0.76	3.48**

ตาราง 45 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม	เข้าเรียน		ยังไม่เข้าเรียน		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
46	ติดตามการใช้งบประมาณในการดำเนินงานจัดกิจกรรมในแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร เช่น การรับ-ส่งหนังสือพิมพ์รายวันของที่อ่าน	2.31	0.80	2.14	0.81	1.71
47	ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร	2.39	0.73	2.16	0.80	2.48*
	รวม	2.50	0.54	2.29	0.57	3.10**

จากตาราง 45 พบว่า ผู้นำชุมชนที่เข้าเรียนและยังไม่เข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการศึกษา เพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ข้อ ($t = 2.73 - 4.34$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ ร่วมกับประชาชนในชุมชนจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการดำเนินงานของแหล่งให้บริการความรู้ และข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ข้อ ($t = 2.14-2.48$) ข้อที่มีค่า t สูงสุด คือ ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการแหล่งให้บริการความรู้ข้อมูลข่าวสาร นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้เข้าเรียน มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ยังไม่เข้าเรียน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวจุฑารัตน์ จีนประชา
วัน เดือน ปีเกิด 26 กรกฎาคม 2498
สถานที่เกิด นครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน 23 หมู่ 5 ตำบลไร่จิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73210
ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2507 ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดไร่จิง(สุนทรฤติก) อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2513 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2515 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
อำเภอจอมบึง
จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2517 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2519 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ชีววิทยา วิทยาลัยครูเทพสตรี อำเภอเมืองฯ
จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2539 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติรับราชการ

พ.ศ. 2521-2529 รับราชการโรงเรียนวัดเวฬุวนาราม อำเภอบางเลน
จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2529-2537 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน หัวหน้าฝ่ายแผนงาน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอสามพราน
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสามพราน ตำบลไร่จิง
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73210

**การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ของผู้นำชุมชนในจังหวัดนครปฐม**

**บทคัดย่อ
ของ
จุฬารัตน์ จินประธา**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2539**

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน ในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน คือ ด้าน การศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ และด้านการศึกษา เพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน จำแนกตาม อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการ ทำงาน และ การเข้าเรียนในโครงการยกระดับความรู้ผู้นำท้องถิ่น และเพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวัง ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชน ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 47 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า ที และการทดสอบค่า เอฟ

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของผู้นำชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมาก ด้านการศึกษาพื้นฐานและ การศึกษาสายสามัญ และด้านการศึกษาสายอาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้นำชุมชน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้นำชุมชนที่มีอายุ ต่ำกว่า 35 ปี และอายุตั้งแต่ 35-45 ปี มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมากกว่า อายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

3. ผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้าน การศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยผู้นำชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มากกว่า
ชั้นมัธยมศึกษาและชั้นประถมศึกษา

4. ผู้นำชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาสายสามัญ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี
นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้นำชุมชน ที่เข้าเรียนและยังไม่เข้าเรียน ในโครงการยกระดับความรู้
ผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการศึกษาพื้นฐาน
และการศึกษาสายสามัญ ด้านการศึกษาสายอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ส่วนด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่เข้าเรียน มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ยังไม่เข้าเรียน ยกเว้น
ด้านการศึกษาเพื่อให้ความรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ยังไม่เข้าเรียน มีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่เข้าเรียน

6. ปัญหา พบว่า ผู้นำชุมชนไม่มีเวลาว่างร่วมกิจกรรม เพราะมีภารกิจมาก

7. ข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้นำชุมชนต้องการให้จัดกลุ่มการเรียนรู้ และ
ครูประจำกลุ่มสำหรับผู้นำชุมชนเป็นการเฉพาะ ควรให้แนวทางในการของบประมาณ
เพื่อส่งเสริมอาชีพ และควรแนะนำวิธีการจัดให้มีที่อ่านหนังสือในหมู่บ้าน

8. ความคาดหวัง พบว่า ผู้นำชุมชนคาดหวังว่าจะมีความรู้มากขึ้น และ
นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง จะได้รับงบประมาณเพื่อส่งเสริมจัดวิชาชีพให้แก่ประชาชน
และมีที่อ่านหนังสือครบทุกหมู่บ้าน

**PARTICIPATION IN NONFORMAL EDUCATION ACTIVITIES OF THE COMMUNITY
LEADERS IN CHANGWAT NAKORNPATTHOM**

**AN ABSTRACT
BY
CHUTARAT CHEENPRACHA**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
May 1996**

The purposes of this research were to study the participation in nonformal education activities of the community leaders in Changwat Nakhonpathom in three areas as respectively: foundation and general education , professional education and education for providing information technology, and to compare those participations as classified by age, educational level, work experiences, and studying in Improved Knowledge of Community Leaders Program and, also, to collect problems, suggestions and expectation of participation in nonformal education activities of the community leaders.

The samples were 300 community leaders, who were sampled by multi-stages random sampling methods. Fourty seven items rating-scale and open ended questionnaires were used in collecting data. The data were analysed in terms of frequency, percentage, mean, and standard deviation. The t-test and F-test were also employed to determine the significance of difference.

The important results were as follows :

1. Participation in nonformal education activities of the community leaders, in total, were at moderate level. When considered in each area it was found that community leaders participated in educational for providing information technology at high level and in general education and foundation and general education at moderate level.
2. The community leaders with different age had participated in nonformal education with no significantly different in total. When considered in each area it was found that providing information technology was significantly different at the level of .05 in which the community leaders who were under 35 and 35-45 years old had more participation than 46 years and up.
3. The community leaders with different educational level had participated in nonformal education significantly different at the level of .01 in total. When considered in each area it was found that foundation and general education and professional education were significantly different at the level of .01, while

providing information technology was significantly different at the level of .05 in which the community leaders who had higher education degree had more participation than the ones who had elementary and secondary education background.

4. The community leaders with different work experience participated in nonformal education significantly different at the level of .05 in total. When considered in each area it was found that foundation and general education and professional education were significantly different at the level of .01, while providing information technology was significantly different at the level of .05 in which the community leaders who had 5 years and up in work experiences had more participation than the ones who had under 5 years.

5. The community leaders, who studying and did not studying in Improved Knowledge of Community Leaders Program participated in nonformal education significantly different at the level of .01 in total. When considered in each area it was found that foundation and general education and professional education were significantly different at the level of .01, while providing information technology was significantly different at the level of .05 in which the community leaders who had studying had more participation than the ones who did not studying in Improved Knowledge of Community Leaders Program except in providing information technology area, the community leaders who did not studying had more participation than studying group.

6. The problems of participation in nonformal education activities was community leaders had no time in participation because of overload working.

7. The community leaders suggested that it should be an arrangement of particular study - group and particular supervisors or teachers for them. There should be a guideline to ask for budgets in order to support their professional lives and a reading centre within the village.

8. The community leaders expected that they will gain more knowledge

and be able to apply in real situations, also they will receive more budget in order to provide professional education for people and provide reading centre in all villages.